

KELEIVIS
DARBO ŽMONIŲ LAIKRAŠTIS

Prenumerata metams:
Amerikoje \$2.00
Prieš Amerikos Valstybės,
Kanadoje ir kitur \$2.00

Prenumerata penkiai mėnesiai:
Amerikoje \$1.25
Kanadoje ir kitur už šiuos mėnesius
Valstijų \$1.50

Apskaičiuojama kaina kitiems laiku.
Kreipiantis su kokios nors reikalo
adresuokite:

KELEIVIS
253 Broadway, So. Boston, Mass.

Boston Pub. Library
Copley Square
Boston, Mass.

KELEIVIS

THE TRAVELER --- LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS
LITHUANIAN WEEKLY

Represents over 75,000 Lithuanians in
New England, and about 1,000,000
in the United States.

THE BEST ADVERTISING
MEDIUM

Advertising Rates
on Application.

KELEIVIS
253 Broadway, So. Boston, Mass.

NO. 35 SO. BOSTON, AUGUST-RUGPUČIO 27 D., 1941 M. METAI XXXVI
"Entered as Second Class Matter" February 23, 1905, at the Post Office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879

Aplink Leningradą Siaučia Kruviniausia Skerdynė

MIESTĄ GINA 1,000,000 RAUDONARMIEČIŲ.

Visi gyventojai apginkluoti ir prisiėmę gyvybę nepasiduoti.

Maskvos radijas šį pane-
dėlį pranešė, kad vokiečiai
jau pasiekė Leningrado
priemiesių, bet ramina, kad
"fasistai nepereis." Voroši-
lovas apginklavęs visus mie-
sto gyventojus, vyrus ir mo-
teris, ir visi jie prisiėmę gin-
tis iki paskutinio kraujo la-
šo, bet gyvybę nepasiduoti.
Kiekvienas Leningrado na-
mas, kiekvienas kiemas ir
kiekvienas skėpas dabar
esą paversti atskirais for-
tais. Kaip Ispanijos fasistai
negalėję paimti Madrido,
taip vokiečiai nepajimsi Len-
ingrado.

Atsakydamas į šitą rusų
pareiškimą, Berlyno radijas
sako, kad jeigu rusai ištik-
rų mėgins gintis iki pasku-
tinio gyvo žmogaus, tai jų
Leningradą ištiksias Varšu-
vos likimas. Lenkai Varšu-
voje taipgi buvę nusistatę
sekti Madrido pavyzdžiu ir
nenorėję pasiduoti. Dėl to
vokiečių aviacija ir apgulos
kanuolės turėjo varšuvą su-
naikinti. Būsią taip ir su
Leningradu, jeigu rusai ne-
norėję pasiduoti.

Kad Leningradui grėsia
didelis pavojus, tai rusai pri-
pažino jau pereiną savaitę,
bet jie vis tik turi vilčių
miestą apginti, nes jo garni-
zonas susideda iš 1,000,000
kareivių, neskaitant civilių
žmonių armijos.

Šį panešelį rusai prisipa-
žino pasitraukę jau iš Nov-
gorodo, kuris stovi prie Vol-
chovo upės, į šiaurę nuo Il-
meno ežero. Novgorodas yra
istorinis Rusijos miestas, iki
viduramžių buvęs jos kuni-
gaikščių sostine. Apie 40
kilom. į šiaurę nuo šito mie-
sto eina didysis geležinkelis,
kuris jungia Leningradą su
Maskva. Jeigu vokiečiai per-
kirs tą geležinkelį, tai Len-
ingrado susisiekimas su
Maskva bus nutrauktas.

Rusai kovoja labai atkak-
liai. Pati Maskva sako, kad
aplink Leningradą dabar

Japonijos-Amerikos Karas Esąs Neišvengiamas.

Santikiai tarp Amerikos
ir Japonijos kasdien darosi
vis daugiau įtempti ir gali
nutrūkti bet kurią dieną.
Ypač padėtis pasidarė ner-
vinga, kai Amerika nutarė
siųsti rusams, karo pagalbą
per Vladivostoką. Keli A-
merikos laivai jau plaukia
tenai ir neužilgo turės eiti
per japonų kontroliuojamus
vandenius. Japonų džiunglės
žvangina savo kardais ir sa-
ko, kad Amerikos pagalbos
rusams jie nepraleis. Ir to-
dėl Japonijoj savaimė susi-
darė išvadą, kad karas su
Amerika esąs neišvengia-
mas. Pereiną savaitę Japo-
nijos karo laivynas rekvizavo
jau visus prekybos laivus ka-
ro reikalams.

Churchill Ispėjo Japoniją.

Kilus karui, Anglija stosi-
ti su Amerika prieš Japoniją

Pereiną nedėdienį Angli-
jos premjeras Churchill pa-
sakė didelę prakalbą per ra-
diją, paaiškindamas pasau-
liui kokios reikšmės turės
žmonijos ateities istorinis jo
pasimatymas ant jurių su
Amerikos prezidentu Roose-
veltu. Jis tikrino, kad šį karą
laimėsianti demokratija ir
visoms diktatorių paver-
toms tautoms busianti at-
steigta pilna laisvė ir nepri-
klausomybė. Žlugusias ne tik-
tai pats Hitleris, bet ir visi
jo talkininkai. Todėl Chur-
chill rusai išpėjo ir Japo-
niją, kurią Hitleris kursto
prieš Ameriką, kad ji nedri-
stų jo klausyti, nes jeigu
tarp Amerikos ir Japonijos
kiltų karas, tai Anglija tuo-
jau būtų išvien su Amerika
ir Japonijai ateitų galas,
taip kaip jis ateis Hitleriui.

Rusų Radijas "Pa- pildo" Nacių Žinias.

Vokietijos nacių radijas
liepsnoja piktumu, kam ru-
sų radijas "papildo" Berly-
no skelbiamas karo žinias.
Rusai nusistatę savo radijo
siųstuvą lygiai tokiom pat
bangom, kaip Berlyno radi-
jas transliuoja Hitlerio ži-
nias, ir į pertraukas isprau-
džia vis savų pastabų. Pa-
vyzdžiui, baigdamas savo
žinias, pereiną nedėdienį
vokiečių radijas pareiškė:
"Tai visos šios dienos prane-
šimas iš Ryų karo fronto." Ir
tuojau po to žodžių Vo-
kietijos radijo klausytojai
išgirdo pastabą: "Bet rytoj
Hitlerio melas bus tęsiamas
toliau." Tai buvo rusų pri-
dėklas, bet jis išėjo kaip
Berlyno žinių užbaiga.

Kitais atvejais pasigirsta
prie nacių skelbiamų žinių
tokios pastabos: "Tai yra
pasakos mažiems vaikams,"
arba: "Mes nemanom, kad
Vokietijos žmonės šitokiems
melams tikės."

Dėl šitų "papildymų" na-
ciai tiesiog siunta, bet neži-
no kaip užkirsti jiems kelią.

NACIAI KRAUSTOSI IS BERLYNO.

New Yorke nugirstas Ma-
skvos radijo pranešimas sa-
ko, kad nacių valdžia pradė-
ti kraustyti iš Berlyno į pie-
rų Vokietiją, nes dabar Ber-
lynas beveik kas naktį bom-
barduojamas, žmonės ne-
gauna miego ir įstaigų tar-
nautojai negali be poilsio
dirbti. Kelios ministerijos
jau išsikėlusios iš Berlyno.

RUSAI IŠTRUKO IS SLASTŲ.

Žinios iš Maskvos sako,
kad maršalo Budenio armi-
ja, kurią vokiečiai Ukrainoj
stengėsi apsupti ir sunaikin-
ti, ištruko iš tų slastų ir di-
desnė jos dalis persikėlė per
patvinsų Dnieprą į saugiają
pusę. Daugiausia rusų išsi-
gelbėjo arkliais, kuriems įsi-
kabinę į uodegas jie per-
plaukė upę. Bet rusų kanuo-
lės, tankai ir kiti stambesni
ginklai, matyt, paliko vokie-
čiams vakarinę Dniepro
pusę.

Vokiečiai Paėmė Ne- laisvėn 1,126,000 Rusų.

Iš viso raudonoji armija ne-
tekusi jau 4,600,000 vyrų

Pereiną savaitę Berlynas
pasigyrė tiesiog visuliškai
laimėjimais Rusijos fronte.
Visa vakarų Ukrainą esanti
jau užimta ir per du karo
mėnesius rusų armija neteku-
si daugiau kaip 4,600,000
kareivių. Nelaisvėn vokie-
čiai paėmė 1,126,000 rusų,
gi 3,500,000 raudonarmie-
čių krito mūšiuose.

Kad vokiečiai yra užėmę
Rusijoj daug teritorijos, tai
to neslepia ir Maskva. Ji
praneša, pavyzdžiui, kad
šiaurėje priėmė jau Novgorodą, o pietuose jau
atakuoja Dniepropetrovską.
Viena telegrama iš Maskvos
pereiną savaitę sakė, kad
Leningrado fronte raudono-
ji armija pasitraukė net 50
mylių atgal, įsikasė ir mė-
gins laikytis.

Bet ar išties raudonosios
armijos nuostoliai yra tokie
dideli, kaip Berlynas skel-
bia, tai nesinori tikėti. Juk
jau antrą savaitę karui pra-
sidėjus Berlynas skelbė, kad
"milijonas rusų jau sunai-
kinta ir raudonoji armija iš-
kriko." O šiandien jau arti
penktą milijoną rusų "sunai-
kinta" ir Hitlerio treinas vis
dar negali Maskvos posietį.

Taigi aišku, kad Berlyno
propagandos ministerija
tuomet melavo. O jeigu ji
melavo iš pat pradžių, tai ji
gali meluoti ir dabar.

Melas aiškiai matosi kad
ir iš to Berlyno pranešimo,
kad "visa vakarų Ukrainą
jau užimta." Vakaru Ukra-
jiną skaitosi į vakarus nuo
Dniepro upės, o čia tebėra
dar vokiečių nepaimtas Ki-
jevas, Odesa ir kiti labai
svarbūs punktai. Taigi aiš-
ku, kad visa vakarų Ukra-
ina dar nėra užimta.

Slaptas Radijas Plie- kia Hitlerį.

Vokietijoj veikia slaptas
radijas, kuris transliuoja
trumpomis bangomis, daž-
nai pasiekiančiomis ir New
Yorke radijo stotis. Mano-
ma, kad tą radiją operuoja
senieji vokiečių armijos ka-
rininkai, nes jie smarkia ly-
giai žydus, nacius ir komu-
nistus. Pereiną nedėdienį
tas radijas smarkiai pliekė
Hitlerį, kuris dalina savo
rudmarškiniais vokiečių
armijos geležinius kryžius.
"Šita girta, purvina kiau-
liu gausia teršia gerbę kiekvie-
no Vokietijos kario, kuris
guli palaidotas su geležiniu
kryžium," pasakė to radijo
pranešėjas. Vadinasi, Hitle-
ris su savo rudmarškiniais,
tai girta, purvina kiau-
liu gausia.

TARP ANGLŲ IR FRAN- CUŲ PRASIDEDA MUSIAI.

Vichy valdžia tiek susibi-
čiuliavo su Hitleriu, kad
anglai dabar žiuri į ją kaip į
vokiečių talkininką. Afriko-
je jau prasidėjo tarp anglų
ir francūzų susikirtimai.
Keli anglų karo laivai Afri-
kos pakrasty subombardavo
francūzų laivus.

Estonijos Sostinė Rusų Rankose.

Vėliausios žinios iš Rusi-
jos fronto parodo, kad Tali-
nas, Estonijos sostinė, tebė-
ra dar raudonarmiečių
rankose. Pabėgti iš tenai jie
gali tikėtai laivais per Balti-
jos jūrą, nes nuo sausžemio
Taliną jau senai vokiečių
užblokuotas. Matyt, vokie-
čiai nenori tą miestą bom-
barduoti, kad nepridarius
estams nuostolių. Estai buvo
fukilę prieš rusus taip kaip
ir lietuviai, bet raudonoji ar-
mija sukilimą nuslopino ir
įsitvirtinus jų sostinėj laiko-
si iki šiol. Rusų laivynas
duoda jai paramą nuo jurių.
Kitus rusų lizdus Estijoj vo-
kiečiai jau išvalė. Pereiną
savaitę jie paėmė jau Narvą
ir Kingisepą prie Finų
llankos, kurios gale stovi
Leningradas. Tos llankos
pakraščiu vokiečiai ir ver-
žiasi prie Leningrado. Iš
šiaurės į Leningradą taiko
finali.

Vokiečiai Giriasi Su- naikinę 28 Laivus.

Anglų jurininkai sako, kad
nuskandino tik 7.

Berlynas skelbia, kad vo-
kiečių submarinos ir pavir-
šiaus laivai sunaikino be-
veik visą Anglijos laivų
rinktinę, kuri plaukė kelių
karo laivų lydimu. Iš viso ši-
to konvojus, sunaikinti bu-
vė 25 prekybos laivai ir 3
apsaugos laivai, iš viso 28
laivai. Išlikę tik 8 anglų
laivai, kurie pabėgė į Portu-
galijos teritorinius vanden-
is. Iš to yra spėjama, kad
užpuolimas ant konvojus
įvyko ties Portugalija. Vo-
kiečių pranešimas sako, kad
ši kova tęsėsi kelias dienas:
jū laivai turėję sumaningai
manevruoti: čia puliti, čia
trauktis atgal, čia vėl ata-
kuoti.

Bet išsigelbėję anglų juri-
ninkai, kurie pasiekė Lisaboną (Portugalijos sostinę),
sako, kad anglų konvojų
iš viso buvo tik 20 laivų ir
kad vokiečiai nuskandino
iš jų tik 7. Taigi išrodo, kad
Berlynas padidino savo pa-
sisekimą lygiai 4 kartus.

Nuskandinti anglų laivai
vežė Portugalijon anglis ir
ciną mainais už Portugalijos
sardinkas, kurių Anglija už-
sakiusi tenai \$12,000,000
sumai.

60,000 LENKŲ LEGIJO- NAS RUSIJŲ.

Lenkų valdžia Londone
skelbia, kad Rusijoj jau su-
sidaręs Lenkų Legijonas, į
kurį įstojes jau tarp 60,000
ir 90,000 lenkų, kuriuos bol-
ševikai buvo ištrėmę Rusi-
jos gilumon. Beveik visi le-
gijonieriai yra buvę lenkų
armijos kareiviai.

7 ASMENYS ŽUVO 2 AU- TOMOBILIŲ KATAS- TROFOJ.

Michigano valstijoj, ne-
toli nuo Harrisvilles mieste-
lio, pereiną nedėdienį prie-
šakiais susikūlė ir sutrupėjo
du automobiliai. Vienas lė-
kė iš vienos pusės kalnėlio,
kitas iš kitos: vienas kito
nematė ir abudu susitiko ant
pat kalnelio viršūnės. Sep-
tyni žmonės buvo užmūsti
ant vietos.

Rusų ir Anglų Armijos Užėmė Persiją-Iraną

PERSŲ MIESTAI IR LAI-
VAI APSAUDYTI.

Sis aliantų "blikkrigas" ati-
darė Rusijon kelią Ame-
rikos pagalbai.

Sio panešelio naktį rusų
ir anglų armijos įsiveržė Ira-
nan, kuris seniau vadinosi
Persijos vardu. Anglai kito
per Irano sieną penkiose
vietose iš pietų, tuo tarpu kai
Rusijos kazakai smogė iš
šiaurės per Kaukazą.

Žinios sako, kad persų
kariuomenė pradėjo priešin-
tis, todėl anglai subombar-
davo kelis Persijos uostus ir
apsaudė persų laivus. Ar
persai priešinosi ištikrujų, ar
tik dėl formos, kol kas da-
neaišku; bet kaip ten nebu-
ty, ilgai laikytis prieš anglų
ir rusų spėkas jie negalės,
nes Persijos šachas neturi
nei 100,000 kareivių, ir prie
to da jo armija prastai ap-
ginkluota.

Rusai su anglais tuoj pa-
skelbė, kad jie eina Persijon
ne užkariavimo tikslais, bet
norėdami tik užkirsti vokie-
čiams kelią į Persiją. Mask-
va ir Londonas reikalavo,
kad pati Persijos valdžia iš-
vytų iš savo šalies Vokietijos
agentus, kurių tenai esą keli
tukstanciai ir ruošia dirva
Hitlerio įsiveržimui. Hitle-
ris galėtų įsiveržti Persijon
per Turkiją ir tuomet galėtų
užpulti Rusiją iš užpakalio.
Užėmęs Persiją, jis galėtų
užpulti ir anglų kontroliuo-
lią į Persiją. Kadangi pati
jama Iraką su dideliais žiba-
lo šaltiniais. Todėl kaip ru-
sams, taip ir anglams buvo
labai svarbu užkirsti jam ke-
Persija nenorėjo su Vokiet-

SIURPI BUSO IR 5 AU- TOMOBILIŲ KATAS- TROFA.

New Jersey valstijoj, ne-
toli nuo Waldwick mieste-
lio, Greyhound kompanijos
busas pereiną nedėdienį
lenkdamas automobilius su-
sikūlė su penkiom masinom
ir 7 žmones užmušė ant vie-
tos, o 10 sužeidė, kai kuriuos
mirtinai. Sudežęs busas už-
sidėgė ir užmūsti žmonės
taip apdegė, kad nebuvo ga-
lima juos pažinti, ar tai vy-
rai, ar moterys.

NUSKANDINO 616.000 TONŲ ASIES LAIVŲ.

Londono žiniomis, per 5
pastarąsias savaites anglai
su savo sąjungininkais nu-
skandino 616,000 tonų lai-
vų, priklaususių fašistiškai
asai. Idomu pažymėt, kad
vieni rusai per tą laiką nu-
skandino 51 laivą.

Nuo pat karo pradžios to-
talitarkos valstybės neteko
jau 4,007,000 tonų laivų, sa-
ko Anglijos admiralitetas.

NAUJAS KARO AMBU- LANSAS VAZIUOS 90 MYLIŲ.

Viena Amerikos automo-
bilių kompanija sukonstruk-
tavo naują anglų armijai
ambulansą sužeistiems ka-
reiviams vežioti, kurio grei-
tis siekia 90 mylių į va-
landą.

ja pyktis ir nesutikojos agen-
tus iš savo šalies varyti, tai
rusai su anglais nutarė patys
tai padaryti. Ir štai, jų armi-
jos jau Persijoj. Kaip tik vo-
kiečių pavojus Persijoj bus
pašalintas, rusai su anglais
prizada savo armijas iš tenai
ištraukti.

Užimdami Persiją arba
Iraną, anglai su rusais pirmu
kartu sujungia savo spėkas
ir sudaro bendrą frontą
prieš bendrą priešą.

Persijos okupacija turi da-
r ir kitą labai svarbią reikšmę
— ji atidaro Rusijon saugų
kelią, kuriuo galės but siun-
čiama Amerikos pagalba
Sovietams. Tas kelias eis per
Persiją. Tai yra ne tikta-
saugusnis, bet ir daug trump-
tesnis kelias, negu per Vla-
divostoką ir visą Sibyrą.

DETROITE GATVEKA- RIŲ STREIKAS PA- SIBAIGĖ.

Pereiną savaitę trečia-
dienio rytą Detroito buvo
sustreikavę visi gatvėkarių
ir busų tarnautojai ir tuks-
tanciai žmonių negalėjo lai-
ku pribūti į darbą. Streikas
tesėsi 4 dienas. Pereiną ne-
dėdienį tačiau prieita prie
sutarties ir streikas buvo at-
šauktas. Gatvėkarių ir busų
tarnautojams dabar vado-
vauja AFL, kurią nori iš-
stumti CIO. Todėl dabar bus
suruošti rinkimai ir tarnau-
tojai turės nubalsuoti, kurios
tų dviejų organizacijų jie
pageidauja.

NAUJAS SKANDALAS GEORGIJOS KOLEJIME.

Georgijos valstijos kalėji-
mai jau ne sykį buvo tyrinė-
jami dėl nežmoniško elgesio
su kalėjiniais. Vos tik trys me-
tai atgal buvo panaikinti ka-
linių retėžiai. Pirmia kaliniai
budavo laikomi surakinti.
Šiomis dienomis kilo naujas
skandalas. Pasiškėjo, kad
Dade apskrities kalėjimo
priziūretojas nukankino du
jaunu juodveidžių kalinius.

NEPABAIGTI RUSŲ LAI- VAI TEKO VOKIEČIAMS.

Vokiečiai praneša, kad
užėmė Nikolajevą uostą
prie Juodos Jūros, jie žymiai
sustiprinę savo jurių spėkas,
nes Nikolajevą laivų dirbtu-
vė radė da nepabaigtus
statyti 35,000 tonų talpos
sarvuoti, 10,000 tonų talpos
skraiduolį, keturis naikintu-
vus ir dvi submarinas. Vo-
kiečiai galėsia lengvai tuos
laivus pabaigti.

AMERIKOS PASKOLA RUSIJAI.

Washingtono žiniomis,
šios šalies valdžia planuoja
duoti Rusijai didelę pasko-
lą, už kurią rusai galės čia
pirkti reikalingų sau daik-
tų karui su Hitleriu.

ANGLIJA NETEKO 28-tos SUBMARINOS.

Pereiną savaitę Londonas
paskelbė, kad Viduržemio
juroj italų karo laivas nu-
skandino anglų submariną.
Tai esanti jau 28-ta žuvusi
Anglijos nardomoji laivė.

APŽVALGA

NUKENTĖJUSIEMS LIETUVOS ŽMONĖMS PADĖDA RAUDONAS KRYŽIUS.

Kai mes Amerikoje pradėdam tik svarstyti, ar nevertėtų organizuoti nukentėjusiems Lietuvos žmonėms kokią nors pagalbą, tai Kauno laikraščiai praneša, kad Lietuvos Raudonas Kryžius jau aktualiai tą darbą dirba. Nukentėjusių nuo karo ir nuo bolševikų teroro esą labai daug. Vienam tik Kaune esą daugiau kaip 1.500 buvusių politinių kalinių, kurie neturi nei drapanų, nei pastogės, ir prie to da pusiau gyvi. Juos pasiėmė savo globon Lietuvos Raudonas Kryžius, kurio bolševikai neįstengė visiškai sunaikinti.

Apie Raudonojo Kryžiaus veiklą "Ukininko Patarėjas" paduoda šitokių informacijų:

"Lietuvos Raudonojo Kryžiaus patalpose nuo ankstyvo ryto iki vėlaus vakaro vyksta nepaprastas judėjimas.

"Lietuvos Raudonojo Kryžiaus teko patalpose nuo pat pirmosios šių įvykių dienos. Bolševikų armija, nuo pirmo vokiečių smūgio pakrikusi ir pradėjusi galvotrukčius bėgti, paliko be jokios globos kai kurias ligonines su šimtais ligonių. Lietuvos Raudonas Kryžius pasiskubino šias ligonines paaimti savo globon. Netrukus išsiklasino politiniai kaliniai. Daugelis jų buvo vos gyvi ir reikalingi skubios medicinos ir kitokios pagalbos. Raudonas Kryžius atėjo jiems pagalbą, nedelsdamas nei valandos. Tuo pačiu laiku užvirė partizanų kovos su bolševikais, pareikalavusios iš Raudonojo Kryžiaus skubaus ir gerai organizuoto rūpinimosi sužeistais. Raudonas Kryžius ir šiuo atveju padarė viską, kas buvo galima.

"Šiuo metu Lietuvos Raudonojo Kryžiaus darbas yra dar labiau išplestas. Prie Lietuvos Raudonojo Kryžiaus dabar yra suorganizuotas Nukentėjusiems nuo Karo Šepty Komitetas. Šis Komitetas, būdamas tiesioginėje Raudonojo Kryžiaus žinioje, rūpinasi išvežtųjų į Sovietų Sąjungą ir šlap dingusių mūsų tautiečių gelbėjimu, politinių kalinių globa, buvusių pionierių stovyklose vaikų globa, nukentėjusių nuo karo šelpimu ir įvairiais kitais reikalais.

"Rūpinimasis išvežtais į Sovietų Sąjungą mūsų tautiečiais dar tik pradėtas. Kaip žinome, bolševikai išvežė mūsų tautiečių labai daug. Nėra beveik nei vieno kaimo, iš kurio nebūtų išvežta kelios ar keliolika šeimų. Tačiau Raudonas Kryžius neturi apie juos žinių. O neturėjimas žinių labai sunkina darbą. Kad šie kiltis būtų pašalinta, dabar stengiamasi sudaryti tikslius išvežtųjų sąrašus, pasikviečiant talkon tu mūsų tautiečių gimines, kaimynus arba pažįstamus. Išvežtųjų gimines, o kur jų nėra, kaimynai arba pažįstamieji prašomi reikalingas žinias suteikti nedelsiant.

"Žinias suteikę turi pasirašyti ir nurodyti savo adresą. Žinios turi būti atsiųstos į Lietuvos Raudonojo Kryžiaus išvežtųjų į TSRS ir dingusių politiniams kaliniams gelbėti sekciją, Kaunas, Laisvės Alėja 20.

"Lietuvos Raudonas Kryžius patyrė, kad bolševikai išvežė iš Lietuvos ne visus mūsų tautiečius, kuriuos buvo suėmę ir paskyrę išvežti. Gauta žinių, kad dalis suimtųjų, vežtų į Sovietų Sąjungą, pabėgo ties Nautaja Vilnia. Jie kurį laiką slapstėsi ir dabar kai kurie jų atvyko į Vilnių. Taip pat gau-

ta žinių, kad bevežant, pasitaikė pabėgimų ir kitose vietose. Be to, yra vilties, kad kai kurie transportai įstrigo pakeičiui ir bolševikų buvo palikti. Lietuvos Raudonas Kryžius dabar daro žygių susisiekti su svarbesniais krašto centrais ir surinkti apie tai tikslesnių žinių. Iš Vilniaus žinių bus gauta greitu laiku.

"Šiuo metu Raudonojam Kryžiui vien tik Kaune tenka globoti per 1.500 buvusių politinių kalinių. Dalį jų priglaudė Kauno visuomenė. Tačiau daugumai jų pastogę turėjo parupinti pats Raudonas Kryžius. Be pastogės, Raudonas Kryžius teikia jiems dar maistą, parupiną drabužių, avalynės ir stengiasi sudaryti galimybių pasiekti savo kilimo vietas.

"Greitu laiku Raudonas Kryžius ima globoti ir iš kitų kalėjimų išsilaivinusius politinius kalinius. Kad pagalba būtų įmanomesnė, prašoma ateiti talkon visuomenę. Visuomenė turi steigti politiniams kaliniams globoti komitetus ir negailėti drabužių ir maisto produktų. Raudonas Kryžius beturi maisto ir drabužių išteklių visai menkus ir visuomenės paramos yra labai reikalingas.

"Lietuvos Raudonas Kryžius taip pat rūpinasi ir dingusiais be žinios politiniais kaliniais. Mūsų tautiečiai buvo suimami visi bolševikų valdymo laiką. Buvo suimta dešimtys tūkstančių žmonių. Apie kai kuriuos jų artimieji neturi jokios žinios nuo pat suėmimo minutės. Raudonas Kryžius bando dabar aiškinti, koks likimas juos galėjo ištikti.

"Kaunas nuo bolševikų ne daug tenkento. Tačiau kitose vietose bolševikų gaujos pridarė baisios žalos. Taigi, nukentėjusių žmonių begalės. Daugelis jų yra atsidūrę ypatingai sunkiose sąlygose. Raudonas Kryžius, rūpindamasis visais karo palištais, ištisia pagalbą ranką ir jiems. Tiems, kurių gyvenamas patalpas bolševikai sugrindino, parupinama pastogė. Daugelis jų maitinami. Sužeistieji yra gydomi ligoninėse ir ambulatorijose. Ypatingas rūpestingumas skiriamas nuo karo nukentėjusiems motinoms ir vaikams.

"Bolševikai per visą savo valdymo laiką dėjo pastangų susiaurinti Raudonojo Kryžiaus veiklą ir pasiglemžti galimai didesnę jo turto dalį. Tačiau tai jiems nepavyko. Raudonas Kryžius įstengė išsaugoti didelius kiekius vaistų ir tvartomosios medžiagos. Bet į Raudonojo Kryžiaus veiklą įėjo ne vien tik medicinos pagalbos tiekimas, o visokeriopa pagalba. Todėl yra svarbus ir visi kiti ištekliai. O šie Raudonojo Kryžiaus ištekliai, kaip jau minėta, yra menki ir be visuomenės paramos jis vargu ar galės toliau verstis. Žinant, kaip svarbi yra Raudonojo Kryžiaus veikla, reikia manyti, kad visuomenė neliks kurčia ir jo pastangas parems gausiomis aukomis."

Taigi nukentėjusiems Lietuvos žmonėms šelpiti aparatą yra jau gatavas ir jau veikia. Bet jam reikalinga pagalba. Jis prašo tos pagalbos iš vietos gyventojų. Ar nevertėtų prie to prisidėti ir mums. Amerikos lietuviams?

"Keleivys" jau buvo išskeltas sumanymas šaukti tuo reikalu Amerikos lietuvių suvažiavimą. "Tėvynė" karštai tam pritare. "Naujienos" mano, kad reikėtų dar atvykti į Vilnių. Taip pat gau-

Ši nuotrauka yra padaryta vokiečių ir prisiūsta Amerikon radijo bangomis. Vokiečių pridedas paaiškinimas sako, kad ji parodo vokiečių varant nelaisvėn paimtus rusus.

kės padėtis Lietuvoje. Bet iš to, ką rašo kauniškis "Ukininko Patarėjas," padėtis jau aiški. Nukentėjusių žmonių globojimą ir šelpimą pasiėmė į savo rankas Lietuvos Raudonas Kryžius. Jam reikalinga pagalba. Tai kodėl Amerikos lietuvių dabar negalėtų suvažiuoti ir įsteigti nepartinį fondą teikti pagalbą Lietuvos Raudonojam Kryžiui?

AKYS ŠVIESĖS, VEIDUOSE ŠYPSENA.

Taip Lietuvos žmonių nuotaiką neseniai piešė Kauno dienraštis "Laisvė." Štai jo žodžiai:

"Lietuviai kaip vienas susiklausydami grįžta prie darbo, prie tvarkos. Mūsų akys šviesesnės ir veiduose matyti šypsena. Bet kurie laikini sunkumai nėra sunkumais. Dabar viskas lengva, nes žinai, kad rytą kelės busi namuose ir vakare tikrai grįši namo. Tai reiškia, kad prie bolševikų ne visados žmogus vakare sugrįždavo namo. Todėl negalima ir stebėtis, kad dabar akys pasidarė šviesesnės, veidas emė šyp-sotis.

Bet išrodo, kad ne ilgai jam šypsotis buvo lemta. Iš Švedijos atėjo žinių, kad laikinąją Lietuvos vyriausybę vokiečiai jau panaikinę. Yra gandų, kad ji net areštuota. Jos vieton esąs paskirtas vokiečių komisaras Renteln. Šis gį padalinę Lietuvos administraciją į tris departamentus: politikos, ekonomijos ir transportacijos.

Politikos departamento viršininku esąs paskirtas pulk. Kubiliūnas; ekonomijos, prof. Jurgutis; transportacijos, Germanas.

Taigi vokiečiai šeiminkauja Lietuvoje kaip jiems geriau išrodo, o ne kaip lietuvių buvo iš pradžių nusistatę. Lietuviai buvo pasirinkę savo laikinosios valdžios vadu pulk. Škirpą; didaus reikalų ministerium buvo pastatytas pulk. Slepety; krašto apsaugos, gen. Raštikis, ir tt. Vokiečiai visus juos pašalino ir sudarė visai kitokią valdžios aparatą.

Galimas daiktas, kad Lietuvos žmonių vokiečiai neturizuos kaip bolševikai terorizavo, bet pilnos nepriklausomybės Lietuva negali tikėtis, jei Vokietija nebus nugalėta.

Prohibicija Amerikoje buvo įvesta 1919 metų birželio 30 dieną, o panaikinta 1933 metų gruodžio 5 d.

MASKVA BJOSI UŽSIE-NIO KORESPONDENTŲ.

"Naujienos" rašo:

"Sovietų valdžia dar iki šiol neleido nei vienam Anglijos arba Amerikos korespondentui aplankyti karo frontą. Neleidžia į frontą taip pat ir angli nei amerikonių karo ekspertų. Todėl niekas negali patikrinti Maskvos komunikatų apie karko eigą.

"Anglijos valdžia ir karo vadai stebisi, kas ten tokio yra bolševikų fronte, ką Stalinai nori paslėpti nuo pasaulio. Londone dėl to kyla įvairių abejonių.

"Hitleris elgiasi gudriau. Jo generolai kartais patys pakviečia Amerikos korespondentus nuvažiuoti į tas vietas, kur ejo mušiai, kad jie pamatytų, kiek priešų naciai užmušė ir kiek visokių priešų mašinų ir kanuolių jie sunaikino. Vokiečiai leidžia korespondentams ir pasikabėti su dalyvavusiais mušiuose kareiviais. Iš tų pasikabėjimų korespondentai gauna įdomios medžiagos savo telegramams.

"Kodėl Maskva negalėtų būti nors tiek atvira su spaudos atstovais, kaip Berlynas."

Burį užsienio korespondentų vokiečiai buvo nuvežę iš Berlyno ir į Pabaltį. Žurnalistai buvo apvežti po Lietuvą ir Latviją, kai bolševikai buvo iš tenai išvyti. Ta proga pasinaudojo ir Dr. Ancevičius, lietuvis žurnalistas, kuris paskui pranešė įdomių žinių apie Lietuvą "Naujienoms."

Ką Mano Vokiečiai Su Rusija Daryti.

Daugelis, kad ir klaidin-gai, bet stengiasi spėlioti, ką vokiečiai darys su Rusija, jei jie ją visiškai sumušė ir nueitų iki Volgos? Nors tuo tarpu dar sunku kas nors konkrečiai sakyti šituo reikalu, bet remdamiesi žiniomis, kurias yra patiekę Reuter ir Associated Press, mes labai suglaustai pasistengsime supažindinti savo skaitytojus su šiuo reikalu.

Virš minėtų žinių agentū-rų sprendimą dar tvirtina ir tai, kad vokiečių generalinis štabas atmetė rusų baltagvardiečių pasiūlymą bendradarbiauti kare prieš so- vietų Rusiją. Vokiečiai sako, kad jie kariauja ne už senojo caro režimo atstatymą ir todėl caristų bendradarbia-vimas esąs neįmanomas.

Pasak Associated Press, vokiečiai galvoja sudaryti naują ir visai kitokią "Slavų valstybę." Į tokią vokiečių planuojamą valstybę įeity Pavolgis, Dono sritis, Ukraina ir Lenkija. Šitos valstybės karaliumi vokiečiai maną padėti vokiečių kunigaikštį Luisą, kuris neseniai vedė rusų kunigaikščio Kirilo dukterį.

Iš Pabaltijo valstybių ne-

GANDAI APIE PROF. VOLDEMARA NEPA-MATUOTI.

Amerikos lietuviškųjų bolševikų laikraščiai rašo, kad "Hitleris paskyrė prof. A. Voldemarą "Geležinio Vilko" vadu." Iš to jie daro išvadą, kad "Geležinis Vilkas" dabar piasias Lietuvoje likusius bolševikus.

Tuo tarpu gį Lietuvos In-formacijų Biuras apie prof. A. Voldemarą sako štai ką:

"Kai kuriuose Europos laik-raščiuose buvo įdėta žinia, kad iš Kauno kalėjimo išlaisvintas prof. A. Voldemaras. Iš priva-tinių šaltinių patirta, kad ši žinia neatitinka tikrovės. Pa-liuosuotas yra ne prof. Volde-maras, o jo pusbrolis. Apie prof. Voldemarą likimą žinių neturima. Savo laiku buvo gauta žinių, kad jis bolševikų esąs išvežtas Maskolijon."

Galimas daiktas, kad bolševikai senai jau jį nugalabi-jo.

ZUVO GEDVILA IR CVIRKA?

Lietuvos Informacijų Biu-ro Biuletinis Nr. 86 paduoda šitokią pranešimą:

"Is privatinų šaltinių gau-tos dar negalutinai patikrintos žinios, kad bebėgdami iš Lietu-vos yra žuvę bolševikinės komi-sarų tarybos pirmininkas M. Gedvila ir okupantams pa-sikinkęs rašytojas P. Cvirka."

Apie kitus buvusius Lietu-vos komisarus ir jų padėje-jus kol kas da nėra jokių žinių.

priklausoma pasiūkiantsi tiktai Lietuva, kaip buferinė valstybė tarp slavų ir germanų kultūros susikirti-mo. Suomiams gimininga Estija busianti įjungta į Suo-miją, o Latvija padalinta tarp Lietuvos ir Baltgudijos.

Ar šie iš anglų šaltinių iš-ėję vokiečių planai Rusijai yra tikri, tuo tarpu sunku pasakyti, o kaip jie realizuo-sis, tai priklausys nuo vokie-čių ginklo pasisekimų Rusi-joj. Mums, kaip lietuviams, svarbu kad Lietuva plačiai vėl išėjo į politinę are-ną ir jos ateitis nuolat kal-darbiauti kare prieš so- vietų Rusiją. Vokiečiai sako, kad jie kariauja ne už senojo caro režimo atstatymą ir todėl caristų bendradarbia-vimas esąs neįmanomas.

Pasak Associated Press, vokiečiai galvoja sudaryti naują ir visai kitokią "Slavų valstybę." Į tokią vokiečių planuojamą valstybę įeity Pavolgis, Dono sritis, Ukraina ir Lenkija. Šitos valstybės karaliumi vokiečiai maną padėti vokiečių kunigaikštį Luisą, kuris neseniai vedė rusų kunigaikščio Kirilo dukterį.

Iš Pabaltijo valstybių ne-

Kodėl Jie Tyli?

Karas palietė jau visą pasaulį ir pasiekė kožno gyventojaus ausį, vistiek kur žmogus negyventų — aikštėj, užkampėj ar miške — visų akyse vaidinasi karo baisenybės. Ar katrije tą karą mato, ar laikraščiuose skaito, ar nuo kitų girdi — visur ta pati mintis kankina: kam tas karas, kuo pasibaigs ir kam jis naudingas? Ar tu dirbi, ar tu guli, vis tau ausyse girdis dirbtuvių bildėsis ir mašinų trenksmas — tai vis dirbami vienokie ar kitokie karo pabuklai. Darbas eina galvatrukčiais, užsakymų dirbtuvės turi už milijonus dolerių. Dirbam ir mes darbininkai — sušile, su viršlaisiais, mažai gaudami pasil-sėti.

Atrodo, kad viskas tvar-koj: darbai eina gerai, už-dirbam neblogiausia, bet vi-si mes žinom, ką mes dir-bam. Mes dirbam mirties pabuklus, kuriais mūsų su-nys bus užmušti, arba mūsų broliai ar mes patys busim nugalabyti — patys pasiga-minę sau ginklus.

Ko mes tylim, jeigu mes žinom, ką mes gaminam? Ir ko jie tyli, katrų sunys arba žmonių vyrai žusta karo lau-kuose bei jurėse? Vieni mir-šta nuo didžiausių žaidų, kiti palieka amžinai invali-dais. Ko žmonės tyli? Ar jiems ne gaila tų jaunų, ką tik pražydusių žiedų? Ar motinoms ne plyšta širdys, kad jų numylėti sunys žusta visai bereikalo? Ar never-kia tos moterys, kurių nu-mylėti vyrai tampa užmuš-tais kare? Aš tikrai žinau, kad jų širdys plyšta psiauu, kad jos ne visos išlaikys tas širdies kančias.

Aš negaliu iškęsti nepratę-rų ir nepalietę tų tėvų ir motinų, katrų sunys šian-dien lieja kraują be reikalo, ir katrie dar rengiasi lieti. Aš neiškėniu nepaklausęs: ko jie tyli? Gal daugumas mano, kad šitas karas yra būtinas, kad kitaip negali buti? Aš negaliu suprasti, kodėl taip yra.

Šių laikų pasaulio darbi-ninkai yra daug daugiau su-sipratę kaip seniaus buvo; daugiau turi mokslo, dau-giau supratimo. Taigi atro-do, kad ir šitą karą reiktų kitaip suprasti. Bet kur tau! Seniau nuo kariuomenės bėgdavo, slapstydavosi, o šandien eina patys ir pasi-duoda karo tarnybai. Labai keista atrodo, kad žmonės nenori gyventi. Paimk bet kokį laikraštį ar žurnalą, vi-si tik skelbia karo įvykius, o prieš karą nėra nei balso — tarytum kad taip ir turi buti. Jeigu darbininkai nepakels savo balso prieš šitas sker-dynes, tai joms niekad ne-bus galo. Kai kam iš karo yra didžiausia nauda; bet kokia nauda tiems, kurie sa-vo galvas padeda?

Montreal. **Kaunietis.**
Kanada.

Nuo redakcijos: Protes-tais karo nesulaikysim. nes tie, kurie kariauja, neprotes-tuoja. Ar girdėjome kokių protestų prieš karą Vokietij-joj? Ne. Vokiečiai džiaugia-si, kad jų Hitleris užpuola ir pavergia kitas šalis. GT už-pultos šalys irgi negali prieš karą protestuoti, nes jos turi vesti apsigynimo karą. Prieš karą protestuoja daugiausia tie, kurių karas dar nepalie-čia. Pavyzdžiui, iki šiol ka-rą daugiausia smerkdavo bolševikai; jie smerkdavo net ir prezidentą Rooseveltą, kam jis teikia Anglijai pagalbą prieš Hitlerį, nors jų Stalinas Hitlerį remdavo. Bet kai dabar tarp Stalino ir Hitlerio kilo karas, tai bolševikai staiga persivertė ra-

gožium ir pradėjo agituoti už karą. Kai Stalinas andai buvo užpuoles Suomiją ir jo orlaiviai sprogdė ir degi-no suomių namus, tai bolše-vikai irgi šokinėjo iš džiaug-smo. Suomijos žmonės to karo nenorėjo, tačiau turėjo kariauti, nes buvo užpuoli. Po pirmojo pasaulinio karo buvo įsteigta net Tautų Ly-ga pasauliui nuo karo apsau-goti. Susirašė keliasdešimt valstybių. Bet šandien ir vėl siaučia pasaulio karas. O jeigu tokia valstybių sąjun-ga negalėjo karo sustabdyti, tai kaip ji galėtų sustabdyti savo protestais atskiros žmo-nių grupės, kurios tarptau-tiniuose valstybių santikuo-se neturi sprendžiamojo bal-so ir neturi priemonių savo norams įvykinti?

AR ŽINOTE, KAD--

Pirmutinis Pasaulio Ka-ras prasidėjo 1914 metų lie-pos 28 d., kuomet Austro-Vengrija apskelbė karą Ser-bijai; Amerika įstojo tan karan 1917 metų balandžio 6 d. Gi 1918 metų sausio 8 d. Wilsonas paskelbė 14 punk-tų kaip pagrindą taikai. Tų pačių metų spalio 20 d. vo-kiečiai sutiko Wilsono pasi-ūlymą priimti; Turkija tuoj padėjo ginklą. Vengri-joj ir Austrijoj paskelbtos respublikos, o Vokietijoj miestuose prasidėjo revoliu-cija; lapkričio 8 d. Bavarija apskelbė respubliką, o lap-kričio 9 d. kaizeris jau pabė-gė Olandijon; lapkričio 11 dieną buvo paskelbtos karo paliaubos.

Penktasis Rusijos bolše-vikų suvažiavimas 1918 metų liepos 10 d. priėmė vietų So-vietų Sąjungai konstituciją ir bolševikai įvedė ją gyve-nimui visai neleidami gy-ventoams jos balsuoti.

Amerikos prezidentas Lincolnas paskelbė judvei-džiū vergijos panaikinimo proklamaciją 1863 metų sausio 1 d. Tuo raštu buvo paliausota apie 3,120,000 vergų.

Bresto-Litovsko taikos su-tartį su Vokietijos kaizeriu bolševikai pasirašė 1918 metų kovo 3 d.

Rusijos caro Nikolajo II-rojo šeimyną bolševikai su-šaudė Ekaterinburge, Siby-re. 1918 metų liepos 16 d.

KAS YRA "GAULEI-TERIS?"

Paskutiniaisiais laikais mūsų spaudoje pradėjo dažnai figuruoti Hitlerio "gauleite-rius" ir "gauleiteriai." Ka-dangi daugeliui mūsų skai-tytojų tas žodis gali but ne-suprantamas, tai paaiškin-sim, ką jis reiškia.

"Gau" vokiečių kalboje reiškia apygardą arba pro-vinciją, o "Leiter" reiškia tokį žmogų, kuris rodo ke-lia, veda.

Taigi, kuomet sakoma "Hitlerio gauleiteris," tai turima galvoj tokį asmenį, kuris pavergtuose kraštuose padeda Hitleriui vadovauti.

LIETUVIS VIENAS AT-MUŠE 7 PLEŠIKUS.

Berisso mieste, Argenti-noj, lietuviškos valgyklos savininkas B. Bubliauskas liepos 5 dieną, apie 10 va-landą vakaro buvo užpultas plėšikų. Piktadariai bijoda-mi puliti viduje, pirmiau iš-mušė iš gatvės langą. Kuo-met Bubliauskas soko žiūrė-ti kas išmūšė, 7 plėšikai puo-lė jį gatvėj atimti pinigų, bet Bubliauskas pradėjo juos pilti, kol atbėgo poli-cija.

KAS SKAITO, RAŠO
TAS DUONOS NEPRASO

AMERIKOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

KAS NIEKO NEVEIKIA
TO NIEKAS NEPEIKIA

BROOKLYNO LIETUVIŲ NAUJIENOS.

Europos karas ir Brooklyniečiai.

Kur tik neisi, ką nesusi-
tiksi—visi kalbasi apie Eu-
ropos karą. Visų akys nu-
kreiptos ten. Kas bus? Kas
laimės? Ar Amerika bus i-
traukta į karą? Tie ir pana-
šūs klausimai visur.

Išties, padėtis gana
rimta.

Kurie skaito "Laisvę" tie
yra šeriami didelėmis "per-
galėmis." Visur raudonoji
armija "muša" vokiečius.
Bet "mušdama" vis traukia-
si ir traukiasi gilyn į Sovietų
Rusiją. Didžiama brookly-
niečių jau net meta "Lais-
vę" skaityti, nes joje negau-
na teisingų žinių, o tik tuš-
čių "pergalijų" šiukslyną.

"Laisvės" galvočiai plus-
ta "Keleivį," "Naujienas" ir
"Naująją Gadynę," kam tie
laikraščiai paduoda neiš-
kraipytas žinias apie karą.
Del žinių plusties, rodos, ne-
reikėtų, bet mūsų penktako-
jam be pludimosi, tai kaip
žydi silkė be cibulio.

Komunistai ruošiasi gelbėti
rusus, bet ne lietuvius.

Visi lietuviai yra susirupi-
nė dėl Lietuvos. Šimtai brook-
lyniečių yra gavę iš Lietu-
vos laiškus, kuriuose žmonės
labai skundžiasi, kad bolše-
vikai juos labai nuskriaudė,
sugriovė ekonominį jų gy-
venimą. Dabar mūsų Lietu-
vų okupavo vokiški galvare-
žai. Ko dar nesumaudo raud-
donieji, tai sunaikins rudieji
atejūnai.

F. M. gavo nuo savo tėve-
lių laišką iš Kelmės vals-
čiaus, Raseinių apskrįčio,
datuotą šių metų birželio 12
dieną, kol bolševikai da ne-
buvo išvyti. Jame ant tiek
nusiskundžiama, kad blo-
gariai jau negali būti. Girdi,
aš esu aštuonių hektarų sa-
vininkas. Iš manęs žemės
nei atėmė, nei man jos davė.
Kam davė žemės pereinai
metą, tai tie palikę ją bėga,
nes negali išsimokėti val-
džiai mokesčių. Viskas ap-
krauta mokesčiais. Iš ru-
dens įsakė suvežti valdžiai
javus. Kurie negalėjo parei-
kalauti kvotos išpildyti,
tuos suėmė kaip "liaudies
priešus." Kur juos išvežė,
niekas nežino.

Toliau tas valstietis savo
sūnui amerikiečiui skun-
džiasi: "Buvo ir tokių uki-
ninkų, kurie kiek prikule,
tiek ir atidavė. Valdžios
žmonės sakė, nebijokite,
mes jums sėklai pristatysime
javų iš Sovietų Sąjungos
— gerų javų! Ir žinai, sune-
li, kai atėjo pavasaris, tai di-
delė didžiama kelmiečių
ukininkų neturėjo sėklų ir
milžiniški laukai liko neap-
sėti. Už neapsėjimą laukų
dabar tuos žmones suarešta-
vo, ir kur jie yra, niekas ne-
žino."

Toliau tas žmogus sako:
"Atrodo, kad naujieji mūsų
Lietuvos valdininkai tyčia
griauja mūsų Lietuvos gyve-
nimą. Atrodo, kad visi mes
Lietuvos žmonės esame kaž-
kuo prasikaltę naujajai val-
džiai ir anksčiau ar vėliau
mes busime teismams ati-
duoti. Prie visokių valdžių
teko gyventi: prie caro, prie
vokiečių pereinio karo oku-
pacijos metu, ir prie Smeto-
nos. Bet tokios varjotiškos
valdžios visgi nebuvo, kaip
dabar yra sovietiška val-
džia. Kaip mes išgyvensime
ateinančią žiemą, tai tik
viešpatas Dievas žino. Aš gu-
liu patalan ir nežinau ar at-
sikelsiu, tad nusprendžiau
nors prieš mirtį tau, suneli,
pasiskusti, kaip mes sunkiai
ir beviltiškai gyvename."

Šis laiškas buvo rašytas
kai tik prieš vokiečių okupa-
ciją. Panašius laiškus brook-
lyniečiai yra gavę daug. Vi-
suose laiškuose kartojasi tas
pats nusiskundimas ir deju-
vimas, kad bolševikai viską
atėmė, kad nieko nepalikę.
Atėjo antri okupantai, tie
irgi nieko neatėmė, bet pa-
ims da ir tai, ko nespėjo at-
imti rusai.

Aišku, kad Lietuvai gre-
sia bėda. Kaip reiktų gel-
bėti savo brolius ir seseris
nuo bado, turėtų rūpintis vi-
si lietuviai. Bet ne! Mūsų
lietuviai, kurie susispietė
apie "Laisvę," geriau pasa-
kius—penktakojai, būv tar-
nai Hitlerio, šaukia susirin-
kimus ir rupinasi Sovietų
Rusija.

Kiek tie žmonės priklegę-
jo apie lietuvių, apie Lietu-
vos meilę, kada Lietuvoje
buvo J. Paleckis! Bet kaip
tik jis išdumė per puryną
pas Staliną, tai Lietuvos
žmonių reikalai komunis-
tams jau nerupi. Nieko, jei
žmonės apsirūpinę savo tau-
tos reikalais rupinasi ir apie
kitus. Bet komunistai rupi-
nasi tik apie rusus. Visgi lie-
tuviui pirma turėtų rūpėti
lietuvių nelaimė, o ne rusų.
Nes ir rusas valdydamas
Lietuvą visų pirma žiūrėjo
savo naudai — iš Lietuvos
viską išgabeno į Rusiją, o
ne iš Rusijos į Lietuvą. Be-
to, rusams dabar pagalba
žada duoti Amerika ir Angli-
ja, o Lietuvos žmonės
niekas pagalbos da neorga-
nizuoja. Taigi nors mes pa-
tys turėtume pasirūpinti
apie Lietuvos žmones. Bet
mūsų šaliai naujieji "patrio-
tai" ruošiasi rusus gelbėti.

Aš esu įsitikinęs, kad toks
mūsų šaliai komunistų darbas
nėra geras ir jis neturėtų ra-
sti lietuviuose pritarimo. Jie
kaulija iš lietuvių pinigų ir
paskui tuos pinigus neša sve-
tintaučiams. Tegul jie nors
karta pamėgina pasipini-
gauti tarp svetintaučių!

Brooklyno penktakojai atsi-
darė radio pusvalandį.

Tiesa, su Brooklyno radi-
jušninkais buvo daug bėdos.
Kiek seniau turėjo radio
valandą V. Matusевичius.
Vieno tarpu išdygo net pen-
ki "radijušninkai." Imant
visus tuos "radijušninkus" ir
jų duodamas programas,
galima pasakyti, kad jos
buvo niekam nevertos. Gal
dėl to jos ir išnyko. Iki šiol
išsilaikė su savo "valanda"
tik J. Ginkus. Jis kaip ka-
da per savo radio pusva-
landį leido pakeidinti ir mu-
sų Brooklyno penktakojų
vilnas. Tie iš kailio nėrėsi ir
galų gale įsteigė savo "va-
landą," pavadindami ją
"Laisvės Radio Kliubo"
vardu. Žinoma, tai yra bol-
ševikų biznis "Laisvės" nau-
dai. Kaip kitąsyk ji sinkavo
"narzaną" ir "borzomą,"
taip dabar versis iš radio
skelbimų.

Teko jau porą kartų tą
"Laisvės" radio programą
girdėti. Atrodo ginkinė.
Nors skelbėjas (J. Orman)
yra čia gimęs, bet žemai-
čiuoja. Mizaros spyčiai, tai
kasdieninės "Laisvės" fab-
rikuojamos "žinios," Sovietų
raudonoji armija kad
"pliekia," tai "pliekia" vo-
kiečius.

Biznierių skelbimų bolše-
vikai daug negauna. Atrodo,
kad pradžia nekokia. Tiesa,
bolševikai turi savo davatkų
ir davatkinių, kurie atiduos
paskutinių nikelį savo vienos
palaikymui, tai kelis mėne-

Ekonominė Apsigynimo Taryba

Prezidentas Rooseveltas yra paskyręs Ekonominę Apsigynimo Tarybą kovai su diktato-
rių ekonomine ir finansine agresija. Sėdi iš kairės į dešinę: Lido Departamento sekreto-
rius Morganthau, Laivyno Departamento sekretorius Knox, vice-prezidentas Wallace ir
Karo Departamento sekretorius Simpson. Stovi iš kairės į dešinę: Valstybės gynėjo padė-
jėjas Biddle, Komercijos Departamento sekretorius Jones, antras valstybės gynėjo padė-
jėjas Atcheson ir Agrikultūros Departamento sekretorius Wickard.

sius gali pabloguoti lietuvių
visuomenę per savo radiją,
nes "Laisvės" lietuviai jau
nebenori skaityti.

Vytautas Katilius.

SEATTLE, WASH.

Lietuviai padarė gražaus
pelną iš svetintaučių.

Ar Seattle mieste, Pacifi-
ko pakrasty, gali būti koks
nors lietuvių veikimas? Ši
klausa ir mes patys ne sy-
ki esam sau statę. Dar 10
metų atgal apie tai kalbėjo-
me. Tuomet išrodė, kad mus
čia labai mažas būrelis, gal
neuzilgo ir tai neliks, tai apie
kokį nors veikimą negali but
nei minties.

Bet mes klydom taip ma-
nydami. Mes čia gyvenam
da ir šiandien, ir ne tikiai
gyvenam, bet ir veikimo ga-
lim parodyti. Štai, mūsų
D. L. K. Gedimino Draugija
nešeni turėjo pikniką prie
Geneva ežero, ir tai buvo
gausiausias piknikas draugių
istorijoje. Padarė ir pelno
gražaus. Draugija pasamde
parką, o parko savininkas
išgarsino pikniką visoj apy-
linkėj. Todėl lietuvių pik-
nikai susirinko labai daug
svetintaučių — apie 70 nuo-
simčių publikos buvo kitų
tautybių. Žodžiu sakant,
mūsų tik vardas buvo skel-
biamas ir mes alų pardavi-
mėm, o svetintaučiai pini-
gus mums mokejo. Ir todėl
padarėme gražaus pelno.

Taigi ir nedidelė lietuvių
kolonija gali gerai pasidar-
buoti, jei tik yra noro ir su-
gebėjimo.

Komunistai savo bizniais
jūrejo žmonėms.

Teisybė, mūsų šaliai Mask-
vos garbintojai čia irgi ne-
snaudžia. Jie čia labai daug
dirba savo alkanai spaudai
palaikyti. Tas jų darbštu-
mas jau net jūrejo žmo-
nėms. Matyt, dabar sumažė-
jo piniginė pašalpa iš Rusi-
jos jų laikraščiams, tai jau
reikia veikti rankoves atsi-
raitojus ir iškaitus. Pernai,
matyt, Chicagojo buvo labai
šalta žiema, kad komunistės
čia suvo kaldras ir siuntė į
Chicago, kad nudrįskės
"Vilnės" štabas nesusaltų.
Dabar šalčių nėra, tai yra
kitos bėdos. Dabar rengiami
visokie piknikai jų spaudai
palaikyti, tai reikia tikietus
pardavinėti ir pinigus iš
žmonių kaulyti. Chicagojo
ruošiamas koks komunistų
jomarkas, o Seattle publi-
kai brukami to jomarko bi-
lietai. Gi nuo Seattle iki

Chicago—2.200 mylių ke-
lionės!

Aš patarčiau komunis-
tams, kad jie kreiptųsi su sa-
vo tikietais į rusus, o ne iš
lietuvių pinigų kaulytų,
nes jie dirba ne lietuvių, bet
rusų naudai. Jie pasidavė
Rusijai su kunu ir dušia, o
kas mūsų lietuvių tautos, tai
viską niekina. B. T.—nė.

CLEVELAND, OHIO.

Dar apie D. Solomskio
prakalbas.

Tula bolševikė rašo "Vil-
ny" apie buvusias Clevelan-
do komunistų prakalbas, kur
kalbėjo D. Solomskis iš
Brooklyno. Ji sako, kad tos
prakalbos gerai pavyko.

Idomu būtų žinoti, kas
bolševikams nepavyksta, jei
tas prakalbas jie vadina
"pavyksiom." Susirinko
vos 82 žmonės, aukų sudėjo
tik \$7, Solomskis turėjo bė-
ti nuo pagrindų, kai klausy-
tojai pradėjo jį klausimais
atakuoti — ir tai vadinas
"pavyko!"

"Vilnės" korespondentė,
kuri pasirašo "Delegatė,"
lieja savo tulžį ant tulo Ar-
minio, kuris trūkdes Domi-
ninkui kalbėti.

Dalykas yra toks, kad tai
buvo ne Arminis, bet Armo-
nas. atbėgęs iš bolševikų
Lietuvos žmogus, ir jis nelei-
do Domininkui Solomskui
meluoti, buk bolševikai į-
steigė Lietuvoje "rojų." Kai
Armonas primygtinai emė
reikalauti balso, tai Domi-
ninkas ir nuo pagrindų pa-
bėgo.

"Delegatė" da durnesnė
padėty save pastato, kai ji
d. Užkuraitį lygina su Hitle-
riu vien dėl to, kad Užkurai-
tis negarbina Stalino.

Žemaitijoj man teko paži-
noti tokias bobutes, kurios iš
poterių pragyvenimą pasi-
darydavo. Žmonės vadinda-
vo jas davatkomis. Jos buvo
taip įsitikinusios, kad kas
netiki į pomirtinį gyvenimą,
tai tas ne žmogus.

Panašiai galvoja ir "Vil-
nės" davatka. Jei Užkurai-
tis negarbina Stalino, tai jis
ne žmogus, ir ji sakosi
nesuprantanti, kam toks su-
vertimas pasaulyje gyvena.

Kad sena moterėlė gali
tokių nesąmonių prirašyti,
tai da ne tiek stebėtina; bet
keista, kad "Vilnės" redak-
toriai talpina tokius plepa-
kus savo laikrašty.

Prakalbose buvęs.

L. S. S. REIKALAI.

LSS Vykdomasis Komi-
tetas išleido lapeliais savo
pareiškimą Europos karo
klausimu ir Lietuvos nepri-
klausomybės reikalu. Lape-
liai išsiuntinėti ne tik LSS
kuopoms, bet ir LDD kuo-
poms, ir kolonijų veikėjams.
Vieno žodžiu, lapeliai pas-
kleisti po lietuvių kolonijas
labai plačiai. Dabar mūsų
draugų, kuopų organizato-
rių ir šiaip veikėjų pareiga
yra kuo plačiausiai pasklei-
sti tuos lapelius tarpe mūsų
brolių lietuvių.

Lapeliuose aiškiai nušvie-
sta mūsų LSS pozicija Euro-
pos karo pradžioje ir paro-
dyta, kokia buvo mūsų po-
zicija kaip Sovietų Rusijos
raudonoji armija okupavo
Lietuvą. Lapeliuose aiškiai
pasakoma mūsų pozicija ir
esamuoju momentu; kaip
mes žiūrime į diktatorius ir
jų garbintojus. Vieno žo-
džiu, mūsų išleisti lapeliai
atsako į šių dienų tarptauti-
nius klausimus ir parodo
mūsų socialistų užimtą tei-
singą poziciją. Todėl, drau-
gai, tuos lapelius reikia kuo
plačiausiai tarpe lietuvių ma-
sių paskleisti.

Ne dažnai mes išleidžia-
me pareiškimus lietuvių
visuomenė, bet jeigu mes ką
leidžiame, tai leidžiame
svarbius faktus ir svarbius
gyvenimo klausimus. Dabar
mūsų išleistas pareiškimas ir
lietuvių visuomenę yra be-
galo svarbus istorinės reikš-
mės. Kiekvienas lapelis
kiekvienas lapelyje sakys
turėtų atidaryti lietuvių dar-
bininko, lietuviu biznieri-
akies ir parodyti, kad mūsų
socialistų pozicija yra teisi-
na. Mes neraustame iš ge-
dos; dešimtį, dvidešimtį ir
daugiau metų atgal kovoda-
mi už demokratiją, neraus-
tame ir dabar. Laisvas žodis,
laisvas susirinkimas, laisvas
tautų apsisprendimas savo
likimu, tai buvo ir yra socia-
listų principas. Kas spaudė
ant demokratijos, kas kolio-
jo demokratybės principus
— tie šiandien turi viską pra-
ryti.

Mes netik raginame savo
draugus, savo prietelius tuos
mūsų lapelius kuo nuosir-
džiausiai platinti tarp lietu-
vių masių, bet mes norime,
kad pravestoji lapeliuose
mintis būtų įkūnyta mūsų
lietuviškoje visuomenėje:
"Niekio bendro su diktatū-
ra garbintojais!"

LSS Vyk. Komitetas.

ŽINIOS IŠ HARTFORDO, CONN.

Bolševikų piknikas buvo
skystas.

Rugpjūčio 16 d., šeštadi-
nio vakare, lietuviški bolše-
vikai buvo surengę sau nak-
tinį pikniką, turbūt norėda-
mi paremti savo "Laisvę,"
kuri taip džiaugėsi, kad ma-
skoliai buvo Lietuvą užėmę.
Kaip visi lietuviai žino, tai
didžiausias čia Amerikoje
lietuvių komunistų troški-
mas yra gražinti į Lietuvą
diktatūrą, vis tiek kad ir jų
pačių tėvai, broliai ir sese-
rys kentėtų didžiausią vargą.
Jie džiaugėsi pirmiau, ku-
met Stalinas su savo alka-
nom gaujom buvo išveržęs
Lietuvon, ir dabar laukia
tos dienos, kad raudonoji
armija vėl galės sugrįžti į
Lietuvą, o Lietuvos gyvento-
jus išsiųsti Sibyrą.

Per vieną metų laikotarpį
buvo daug išlieta lietuvių
biednuomenės ašarų, bet at-
ėjo valanda, kada Lietuvos
žmonės Stalino agentus išvi-
jo. Bet vieno Judošiaus nusi-
kratę, lietuviai susilaukė an-
tro—Hitlerio, kuris mažai
kuo skiriasi nuo pirmo.

Lietuviai komunistai bai-
siai nusiminė. Jie vaikšto
gatvėmis dabar ir sielvartau-
ja, keikdami Lietuvos
žmones, kad išvijo Paleckio
načalstą. Bet yra ir tokių
komunistų, kurie sako su pa-
gieža: "Gerai, kad Hitleris
paėmė juos. Nenorėjo gy-
venti gražiai po Stalino sau-
le, tai tegul dabar aimanuo-
ja, nes per daug mandravo-
jo."

Taigi Hartfordo komuni-
stai dirba savo tikslui išsijuo-
sę. Jų tikslas, tai nevien pa-
duoti Rusijai Lietuvą, bet
laikui bėgant atsikviesti azi-
ją Staliną Amerikon ir čia
padaryti tokią suirutę, kokią
jie buvo padarę Lietuvoje.
Komunistams balta ameri-
koniška duona su sviestu nu-
sibodo tai trokšta kuo grei-
čiausia paragauti Stalino
juodu barščius. Tik kažin ko
dėl dabar nei vienas jų ne-
važiuoja padėti Stalinui su-
triuškinti tą bestiją Hitlerį?
Visi jie sėdi čia Amerikoje,
važinėjasi automobiliais ir
juriu maudynes ir keikia ka-
pitalistiską tvarką, kad blo-
ga joje gyventi. Išties, rei-
kia stebėtis, kaip jie čia gali
tokį vargą pakelti—surukt
tiek cigarus, išgerti tiek šalto
alaus ir da automobiliais
trankytis!

Atsiprašau, kad aš tiek
daug nukrypau nuo pikniko.
Mat, norėjosi pasakyti tei-
sės žodį. O dabar apie tą jų
pikniką. Kadangi netoli nuo
to parko gyvena, tai ir nu-
ėjau pasiteirauti kas tenai
dedasi. Parkas randasi
Whapping, Conn. Nuėjęs
į parką pamaciau, kad auto-
mobilių privažiavę ne visai
mažai, bet prie baro jų bi-
znis visiškai mažas ir šokių
salėje jaunimo visai mažai.
tik kelios moterėlės bėgioja
po parką ir pardavinėja ti-
kietilius degtinės loteriją.
Šis darbas parkui nėra labai
naudingas, nes degtinę par-
davinėt čia draudžiama.
Valdžia gali visai uždaryti
parką, jei sugaus kada deg-
tinę parduodant. Bet žinote,
kad komunistai visuomet
kaip žydai: jei tik kokia
pramogėlė, tai ir biznis,—
vistik, geras ar blogas, bile
tik pinigų pasidaryti! Kad
ir prieš įstatymus, jiems tai
nieko nereiškia. Tai jau jų
tokia prigimtis.

Perėjęs per parką nusi-
stebėjau: kur gi tie žmonės
yra, kad niekur nesimato?
Tik vėliau pastebėjau, kad
daugelis seselių slankioja
po parką patamsy, kitos gi
automobiliuose gnigždasi.

KUNIGŲ CELIBATAS.
—Išaiškinta kunigų nepatystės iš-
pašimas. Šis kunys turėjo nerska-
torinį, pasakėms ir ju doriškas nu-
tyti kiekvienas vyras, tėvas ir jauni-
kai, kurie geidžia, kad jų moteris,
dukteris ir mylimosios nenapulti į
tokių kunigų globą. Parasė kun. Geo.
Tosend Fox, D. D., sulietuvino
Ferdinand de Samvelis. 25c.

Taipgi nemažai nusistebė-
jau pamatęs daugelį vaikinių
ir merginų atvykusių iš Lie-
tuvos, kurie neturi nieko
bendra su komunistais. bet
dalyvauja jų piknike ir savo
pinigais padeda jiems bizni
daryti.

Ištikrujų, jaunimas kar-
tais neturėdamas ką daryti,
jieško progų kur pasirokti ir
pasilinksinti už miesto.
Taigi tokie jaunuoliai, nieko
bloga nemanydami, atsilan-
kė ir pas bolševikus. Be abe-
jonės, pikniko rengėjai la-
bai nudžiugo pamatę atsi-
lankiusius ne jų srovės jau-
nuolius.

Aš norėčiau štai ką pasa-
kyti: nors tai nedidelė kal-
tė, kad jaunieji atsilankė į
šį pikniką, bet visgi tai nera
sveika jų pačių vardui. Juk
galima išvažiuoti į tinka-
mesnias vietas ir turėti ge-
resnį "good time," negu pas
komunistus. Mes, kaip lietu-
viai, neturėtume dalyvauti
jokiuose komunistų paren-
gimuose, nes jie kasa duobę
mums ir patys sau su savo
politika. Aš klausiu: bran-
gūs lietuviai jaunuoliai, ko-
dėl jūs negalite pasidaryti
tarp savęs kokių pasilinks-
nimų, vietoje lankytis pas
komunistus?

Teko girdėti, kad šis pik-
nikas nedavė jiems jokio
pelną, vien tik darbo turėjo
užtektinai. Taip ir gerai. Ge-
riems darbams visi pagel-
bės, bet kaip šitokiam tiks-
lui, tai visi lietuviai turėtų
but priešingi. Farmers.

CLEVELAND, OHIO.

Delegatai į vargonininkų
seimą pateko į bėdą.

Trys delegatai į Chicago
vargonininkų seimą apsis-
tojo Clevelande pavesėti.
Numalšinę savo troškulį ir
pasistipinę Clevelando alu-
ciją, vėlai vakare sumanė nu-
eiti į negrį distrikto įdomy-
bių pajieskoti.

Nuvažiavo automobilium
prie vieny namų ir sustojo.
Juos pasitiko juodukė mo-
teriskė ir tuoj paprašė į vi-
dų: "Prašom, prašom dakta-
rą—per šitas duris!" Pasiro-
do, mat, kad tuose namuose
buvo laukiamas daktaras,
nes kita juodukė gulėjo lo-
voje ir negerei jautėsi.

Delegatas B. L. tuoj pir-
mutinis į vidų ir pradėjo nu-
sirengti drapanas.

Kaip ten toliau buvo, tik-
rai nežinia, gana to, kad kilo
triukšmas, subėgo juodvie-
džiai ir puolė "daktarą" mu-
šti. Pasilikęs lauke jo drau-
gas leidosi bėgti. Bet negrai
pasigavo ir jį, ir davė da
daugiau, negu pačiam "dak-
tarui."

Į triukšmą pribuvo polici-
ja ir abudu delegatu aresta-
vo. Vėliau "daktarą" drau-
gą paleido, o patį "daktarą"
pastatė no \$2,500 kaucijos.

Katalikų veikėjai darė
didžiulius pastangų, kad iš-
imti šitą Marianopolio stu-
dentą iš dželos. Kol išėmė, į
vargonininkų seimą buvo
jau pervėlu važiuoti. Sako-
ma, kad byla bus sprendžia-
ma apie šio mėnesio pa-
baigą.

Pamatysime, gal teismas
suteiks "daktarišką" diplo-
mą. Zinantis.

Redakcijos pastaba: Ko-
respondentas buvo padavęs
minimų čia asmenų pilnus
vardus ir pavardes, bet mes
juos išleisdome.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

—Gut mornink, Maikė!

—Labas rytas, tėve! Gal gavai pakvietimą prisirašyti prie Smetonos medaliuotų kavalių sąjungos?

—O kodėl tu taip rokuoji, Maikė?

—Todėl, kad tėvas šiaudien išrodai gerai nusiteikęs.

—Tai vėl dėl to, Maikė, kad aš sumišlinau ženytis.

—Ar tai reiškia linksmybė?

—Jes, Maikė, ženatvė yra dvi linksmybės. Viena linksmybė buna kada žmogus ženijsi, o kita—kada divorsą nuo bobos gauna.

—Bet kaip tu, tėve, gali galvoti apie vedybą, kad ir vienas budamas negali ant puspaštės sukrapti? Ką tu darysi, jeigu žmonai irgi reikės puspaštę nupirkti? Išlaidos pasidarys dvigubai didesnės.

—Nesuprantu, tėve, apie ką tu kalbi.

—Well, Maikė, jeigu mudu negalim dimikratiškai susikalbėti, tai geriau pasakykim „gud-bai“ ir dac ol.

—Gut mornink, Maikė! —Labas rytas, tėve! Gal gavai pakvietimą prisirašyti prie Smetonos medaliuotų kavalių sąjungos?

—O kodėl tu taip rokuoji, Maikė?

—Todėl, kad tėvas šiaudien išrodai gerai nusiteikęs.

—Tai vėl dėl to, Maikė, kad aš sumišlinau ženytis.

—Ar tai reiškia linksmybė?

—Jes, Maikė, ženatvė yra dvi linksmybės. Viena linksmybė buna kada žmogus ženijsi, o kita—kada divorsą nuo bobos gauna.

—Bet kaip tu, tėve, gali galvoti apie vedybą, kad ir vienas budamas negali ant puspaštės sukrapti? Ką tu darysi, jeigu žmonai irgi reikės puspaštę nupirkti? Išlaidos pasidarys dvigubai didesnės.

—Nesuprantu, tėve, apie ką tu kalbi.

—Well, Maikė, jeigu mudu negalim dimikratiškai susikalbėti, tai geriau pasakykim „gud-bai“ ir dac ol.

—Gut mornink, Maikė! —Labas rytas, tėve! Gal gavai pakvietimą prisirašyti prie Smetonos medaliuotų kavalių sąjungos?

—O kodėl tu taip rokuoji, Maikė?

—Todėl, kad tėvas šiaudien išrodai gerai nusiteikęs.

—Tai vėl dėl to, Maikė, kad aš sumišlinau ženytis.

—Ar tai reiškia linksmybė?

—Jes, Maikė, ženatvė yra dvi linksmybės. Viena linksmybė buna kada žmogus ženijsi, o kita—kada divorsą nuo bobos gauna.

—Bet kaip tu, tėve, gali galvoti apie vedybą, kad ir vienas budamas negali ant puspaštės sukrapti? Ką tu darysi, jeigu žmonai irgi reikės puspaštę nupirkti? Išlaidos pasidarys dvigubai didesnės.

—Nesuprantu, tėve, apie ką tu kalbi.

—Well, Maikė, jeigu mudu negalim dimikratiškai susikalbėti, tai geriau pasakykim „gud-bai“ ir dac ol.

—Gut mornink, Maikė! —Labas rytas, tėve! Gal gavai pakvietimą prisirašyti prie Smetonos medaliuotų kavalių sąjungos?

—O kodėl tu taip rokuoji, Maikė?

—Todėl, kad tėvas šiaudien išrodai gerai nusiteikęs.

—Tai vėl dėl to, Maikė, kad aš sumišlinau ženytis.

—Ar tai reiškia linksmybė?

—Jes, Maikė, ženatvė yra dvi linksmybės. Viena linksmybė buna kada žmogus ženijsi, o kita—kada divorsą nuo bobos gauna.

JONAVOS IVYKIUS ŽMONES ATSIMINS AMŽINAI.

Laikraštis „I Laisvę“ pasakoja, kaip Jonava pergyveno bolševizmo likvidavimo dienas:

Tiesus kaip styga plentas bėga Jonavon. Daug jau visokių ir visokių įvykių matė šis kelias. Bet šių metų birželio 22-27 dienomis vykusius įvykius, tur but, apylinkės gyventojai atsimins amžinai ir savo vaikams pasakos.

Jau nuo Muravos kaimo, tik išvykus iš Kauno, matyti vienas po kito grioviuose gulį sovietų sunkvežimiai, tankai, šarvučiai, sunkieji artilerijos pabūklai, vežimai ir kitoks įvairiausias kariuomenės turtas. Daugelyje vietų išmėtyta įvairių sovietų artilerijos sviedinių; kai kur net išties stirtos sukrautos. Matyt, „nepavejamieji“ nepėję jų net išsauti. Žmonių ir arklų lavonų nebematyti: jie jau nurinkti nuo kelio ir užkasti. Pakelyje galima užtikti ir vokiečių karių kapų. Vokiečiai ypatingai gražiai palaidoti, kad ir laikinai.

Vokiečių kariai ties Jonava pasirodė jau birželio 26. Tačiau ties Jonava apsuptos sovietų kariuomenės dalys pastatė ir aplinkinius miškus ir įvairiais būdais trukdė vokiečių kariams užimti Jonavą. Čia buta ir didelio kio sovietų tankų ir šarvučių, kurių uždavinys buvo, žut but, atlaikyti vokiečių puolimą ir, nebesant kitos išeities, sunaikinti per Nerį pasitatus tris tiltus. Tačiau nei viena, nei kita jiems atlikti nepavyko: bolševikai buvo sunaikinti, ir tiltai, be mažų sugadinimų, kurie tuojau buvo pataisyti, išliko sveiki. Sovietų atkaklų priešinimui liudija apie Jonavą pilni grioviai sudegintų ir sušaudytų tankų bei šarvučių ir kitokios įvairiausios karo medžiagos.

Per šiuos mušius Jonava pateko į baisią ugnį. Kilęs gaisras išsivilio miesto centrą. Laimingu būdu išliko murinė dviejų aukštų mokykla, šaulių namai, paštas ir degtukų šiaudelių fabriks stoties rajone. Jonaviečiai tvirtina, kad per gaisrą sudegė apie 100 Jonavos gyventojų, daugiausia žydų. Apie 60—70 iš jų sudegė viename rusyje, kuriame jie buvo pasislėpę nuo aplink lakstančių kulku ir patrankų sviedinių. Sako, kad čia žuvusių didelė dalis būvė iš Kauno pabėgę žydai.

Laimingu būdu nepaliesė išliko Jonavos geležinkelio tiltas. Šalia jo esantis plento tiltas buvo sovietų karių apipildęs benzinu ir padegtas, tačiau vokiečių kariai gaisrą skubiai užgesino ir tiltas tuoj pataisytas. Per miestelį einas tiltas taip pat pabaigtas tiesi.

Jonavos partizanams ypatingai sunku buvo organizuoti.

—Gut mornink, Maikė! —Labas rytas, tėve! Gal gavai pakvietimą prisirašyti prie Smetonos medaliuotų kavalių sąjungos?

—O kodėl tu taip rokuoji, Maikė?

—Todėl, kad tėvas šiaudien išrodai gerai nusiteikęs.

—Tai vėl dėl to, Maikė, kad aš sumišlinau ženytis.

—Ar tai reiškia linksmybė?

—Jes, Maikė, ženatvė yra dvi linksmybės. Viena linksmybė buna kada žmogus ženijsi, o kita—kada divorsą nuo bobos gauna.

—Bet kaip tu, tėve, gali galvoti apie vedybą, kad ir vienas budamas negali ant puspaštės sukrapti? Ką tu darysi, jeigu žmonai irgi reikės puspaštę nupirkti? Išlaidos pasidarys dvigubai didesnės.

—Nesuprantu, tėve, apie ką tu kalbi.

—Well, Maikė, jeigu mudu negalim dimikratiškai susikalbėti, tai geriau pasakykim „gud-bai“ ir dac ol.

—Gut mornink, Maikė! —Labas rytas, tėve! Gal gavai pakvietimą prisirašyti prie Smetonos medaliuotų kavalių sąjungos?

—O kodėl tu taip rokuoji, Maikė?

—Todėl, kad tėvas šiaudien išrodai gerai nusiteikęs.

—Tai vėl dėl to, Maikė, kad aš sumišlinau ženytis.

—Ar tai reiškia linksmybė?

—Jes, Maikė, ženatvė yra dvi linksmybės. Viena linksmybė buna kada žmogus ženijsi, o kita—kada divorsą nuo bobos gauna.

zuotis, nes čia gyventojų dauguma žydai, kurie kiekvieną lietuvių žingsnį sekė ir pranešinėjo saviesiems. Turėjo jonaviškiai ir aukų iš partizanų tarpo: žuvo vienas mokytojas iš apylinkės ir vienas šaulys. Dabar gyvenimas jau apsitvarkė.

Jonavos burministro ir viršaičio pareigas perėmė Antanas Dovalga, anksčiau buvęs viršaičiu. Jis ir vadovauja dabartiniam miestelio gyvenimui.

Iš Jonavos atmintinomis birželio 14-16 dienomis buvo išvežta: mokytojai Balys Garmus ir Lunkskis su šeimomis, leit. Pukys su žmona mokytoja, darbininkas Leonas Bučinskas, mokytoja Sidlauskienė, vidurinės mokyklos mokytojas Vileniškis su šeima, pašto valdininkas Stanislauskas ir daugelis kitų lietuvių. Iš netolimų Skarulių išvežtas ukininkas Stepas Nedzelskis, kuris ties Molodeču iš traukinio pabėgo ir pėsčias grįžo namo.

Tarp daugelio savo „kulturing“ antspaudų, sovietai Jonavoje paliko ir štai koki atminimą: Kovų metu Jonavos pašte budėjo telefonistė Malevičienė. Budėjimas buvo pačių bolševikų įsakytas, ir šį telefonistę ėjo savo pareigas. Tačiau pasitraukdami iš Jonavos, bolševikai dviem šuoliais nukovė šią sąžiningai savo pareigas ėjusią apie 40 metų amžiaus beginklę moterį ir pabėgo.

Buvo Nutrukęs Kauno Maitinimas.

Per 3 dienas nebuvo kas valgyti, bet dabar viskas sutvarkyta.

Paskutinėmis birželio dienomis Kaune buvo pritrūkę maisto. Maitinimo imonės nebegalėjo gauti valgomųjų daiktų per 3 dienas. Produktų trūkumas buvo pasireiškęs dėl to, kad bėgdami iš Lietuvos bolševikai pasinėmus transporto priemones ir nebuvo kuo maisto produktų atvežti.

Dabartiniu laiku Kauno maitinimo padėtis diena iš dienos gerėja ir maitinimo problema jokio nerimo nekelti. „Maisto“, „Pienocentro“ ir „Paramos“ darbininkai ir tarnautojai su ginklu rankose apgynė nuo bolševikų savo fabrikus ir įmones. Niekas iš šių fabriku ir įmonių nenukentėjo ir darbas jau varomas toliau visai normaliai. „Paramos“ duoną kepa pilnu tempu. Dėl transporto priemonių netekimo buvo sutrikęs prekių išvežiojimas, bet dabar transporto priemonių jau gauta ir prekių išvežiojimas vyksta tvarkingai.

„Pienocentras“ ėmėsi skubiai organizuoti pieno pristatymą į Kauną. Į visas Kauno apylinkes išsiųsti instruktoriai, kurie tuoj jau sutvarkė visų apylinkės pieninių veiklų ir suorganizavo pieno pristatymo punktus. Kauno apylinkių pieninės nenukentėjo, pieno yra ir jis jau vežamas į Kauną.

„Pienocentro“ veikimą kiek sutrikdė bolševikų įvykdyta žmonių medžioklė: daug pienininkų buvo išvežta Maskolijon. „Maistas“ pasirodęs laukia iš ukininkų beko, nu ir gyvulių. Šiuo metu „Maistas“ turi atsargų. Kauno „Maisto“ fabriko partizanai apgynė, nors išbėgdami bolševikai labai kėsinosi į sunaikinti. „Valgio“ bendrovė gauna vis daugiau produktų ir tikisi geriau patarnauti savo restoranų klientams.

Kaip Mes Vijom Rusų Valdžią iš Lietuvos 1905 m. KIPRO BIELINIO ATSIMINIMAI.

(Tęsa.)

Griežtiems šios versijos tvirtintojams nieko negalima buvo pasakyti, nes argumentų, kad taip negalėjo įvykti, niekas neturėjo. Visi tylėjo, klausėsi gandų, gi gudresnieji susimąstę galvoms lingavo.

Greit sužinojome, kad ne tik geležinkelio tarnautojai, bet ir paštas su telegrafu nedirbo, kad iš niekur nieks jokios žinios negauna; mums tikrai teko pagalvoti, kad nevisai paprasti dalykai dedasi. Padėtis išaiškinimui į Papilę buvo išsiustas A. Gotšalkas ir įsakta jam viską sužinoti, iširti ir grįžti su rimtomis, patikrintomis žiniomis. Tą pačią dieną grįžęs mūsų pasiuntinys pranešė, kad nieko tikro apie padėtį negalėjės sužinoti, bet kad streikas esąs apėmęs visą šalį, tų visi Papilės žinovai ir stoties tarnautojai patvirtinę. Po šio tokio pranešimo teko galvoti, kas daryti ir kokių priemonių imtis.

Kelionė į Šiaulius.

Negavę tikrų žinių apie esamą padėtį, pradėjome galvoti, kas toliau daryti. Vieni buvo už tai, kad reikia katriai laukti streiko pabaigos, kiti tvirtino, kad padėtis yra labai rimta, kad tokiu momentu sėdėti be žinių ir laikraščius tiesiog neleistina, ir todėl pastarieji siūlė griežtą priemonę: tučtuojau kinkyti arklius ir, nelaukiant streikų pabaigos, vykti į Šiaulius, kur be abejonės žmonės daugiau žino, nei mes Šiaulinyje sėdėdami. Priešingieji kelienei į Šiaulius rėmėsi tuo, kad nei geležinkelis ir telegrafas neveikia ties Papile, tai lygiai tiek pat jis neveikia ir ties Šiauliais, ir tuo būdu kelionė visai neturi jokios prasmės. Kiek atsimenu, ginčas buvo karštas ir gana ilgas. Juozas Širutavičius buvo tos nuomonės, kad nereikia važiuoti, Taraskevičius svyravo, gi Gotšalkas gynė neatišiotines keliones į Šiaulius nusistatymą. Kada Širutavičius, be kitų argumentų, dar pridūrė, kad tokiu neramiu laiku arklius važiuoti į Šiaulius būtų didelio pavojaus ir žmonių ir arklių, kelionės šalininkai tučtuojau pasinaudojo šiuo neatsargiu argumentu ir pareiškė, kad Širutavičius bijo važiuoti, gailisi arklių, todėl taip užsispyrdamas gina savo nusistatymą. Šitokio pareiškimo užteko. Širutavičius pareiškė, kad jei taip apie jį jo draugai mano, tai jis tuojau kinkys arklius ir važiuojas į Šiaulius. Bet Gotšalkas iškilmingai pareiškė, jog ir jis galis savo arkliu važiuoti, kad jam svertimi arkliai ir vežimas sudarysias bereikalingų rūpesčių kelionėje.

Rytojaus dieną, ryto metu, mudu su Gotšalku, pasikinkę jo berį į lengvą vežimėlį iškeliavome Šiaulių link. Atvykome Papilėn. Miestelis buvo visai ramus lyg niečieno nebūtų įvykę. Papilės geležinkelio stoty viešpatavo visišką tylą. Karančios ant stulpų tylios, nebylės telegrafo vielos atrodo keistos ir nereikalingos. Teiravomės pas visus pažįstamus ir solidiškiau atrodančius žmones, kas naujo, kas gero, bet niekas nieko mums pasakyti negalėjo. Vadinasi, ne tik mes Šiaulines obivatėliai, bet ir Papilė, Šiauliai ir visi, visi kiti didžiuliai Rusijos miestai vien nuo kito atskirti, izoliuoti ir nežino, kas kur dedasi; atrodė klauku, ir neramu darėsi pagalvojus, kas dedasi, kas gali dėtis tuose po didžiulę šalį išmėtytuose žmonių skruzdėlynuose—miestuose, apsigaubusiuose mirties nebyle tyloje.

Papilėje nestovėjome, mūsų bėris palankamai buvo stiprus, kad bėgtų toliau. Į popietį nusistumdėm į Kuršėnus. Ir čionai tas pats: niekas nieko nežinojo. Kuršėnuose sėrėme arklių porą valandų poilsio. Greit papietavę leidomės į Gotšalkui pažįstamus žydus, pasiklausinėti, kas dabar gali būti gero ir naujo. Kaip tyčia ir kuršėniekiai nieko nežinojo—mūsų pastangos buvo niekais nuėjusios.

Vėlyvą raktį pasiekėme Šiaulius. Miesto gatvės buvo tuščios. Mūsų vežimas įbeldė į viešbučio „Berlynas“ kiemą. Sukėlėme viešbučio žmones, atidavėme jų globai arklių ir vežimą, o patys gavome prastiausią viešbučio kambarį, apacioj, mediniame iš gatvės name. Buvome pradėję derėtis su tarnaitė, kad duotų geresnį kambarį, bet gavome atsakymą, kad visi kambariai užimti, kad mums laisva pasirinkti nakvynę, o tai reiškė, kad galim kraustyti, kur norime. Jei mums čionai nepatinka. Bendrai mūsų tarnaitė buvo pikta, nesukalbama, perdaug stati ir be to dar mieguista moteriškė. Mūsų kambarys buvo šaltas ir pilnas udens drėgmės.

Netikėtos naujienos.

Miegojome ilgai. Niekur nesiskubindami papusryčiavome. Mums nerūpėjo klausinėti viešbučio žmonių apie naujienas ir kas girdėti, nes po Papilės ir Kuršėnų pasiteiravimų mūsų rodėsi, kad ir čionai niekas nieko nežino ir kad nieko nėra įvykę. Musų tarnaitė ir dienos metu buvo tokia pat nesukalbama ir oficiali. Kitų, viešbuty matytų žmonių veidai niekieno nereikšė, jų buvo kasdieninė, nieko nesakanti išraiška.

Išėjome į gatvę. Nevskio (dabar Vilniaus) prospekte žmonių buvo nepaprastai daug. Purvini sąlygotviai kimštai prikimšti lėtai judančios žmonių masės. Bet ir šioji aplinkybė mums nieko nesakė. Buvome užgęję pas kirpėją, grįžome į „Berlyną“ ir tarėmės eiti pas Žemaitį (tai buvo žinomos valgyklos savininkas), mat, jau buvo pietų laikas, o paskui po pietų tarėmės įsėkoti draugų ir pažįstamų. Bet prieš tai Gotšalkas turėjo trumpam laikui nueiti į kurpių avalynę kiek pataisyti. Jis išėjo, o aš pasilikau viešbuty jo laukti.

Ir pusvalandžiui nepraejus, staiga didelio susijaudinimo pagautas, į viešbučio kambarį įpuolė mano bendrakeleivis ir, vos kvapą atgaudamas, sušuko: „Manifestas“, „laisvės“, „visos laisvės“!...

Aš nieko nesupratau, ką nori pasakyti šis susijaudinęs, virpantis žmogus. Jaučiau ir iš Gotšalko veido mačiau, kad yra kažkas nepaprastai gera, malonu įvykę, bet jokios minčių ir vaizdų asociacijos iš tų jo atskirų, paskubomis tariamų žodžių sudaryti negalėjau. Pagaliau Gotšalkas kiek nurimęs pradėjo pasakoti, kas jam teko sužinoti.

Nuėjus Gotšalkui pas kurpių, pastarasis pasiskakė negreit galėsiąs darbą atlikti, nes visi streikuoją, laisvėmis ir manifestais gyveną. Savo žodžių tikrumui įrodyti, senis juokaudamas parodė į savo gyzelį, '2-13 metų vaiką ir pasakė, kad ir šis padauza darbo nedirbąs ir kiaušas dienas vaikščiojais po susirinkimus arba gatvėse manifestacijose dalyvaujais. Kai Gotšalkas dideliai nusitebėjęs dėl kalbamo manifestų ir laisvių, senis išskėtęs rankas ir dar daugiau nustebejęs, kad Šiauliuose esama žmonių, kurie tokių paprastų dalykų nežiną; jie jau visą savaitę esą laisvi žmonės, pats caras davęs tokį manifestą, kuris leidžias viską daryti. Įsitikinęs, kad tai nėra tuščia pasaka, Gotšalkas, viską metęs, atbėgo pranešti, kas girdėjęs, kad netikėtų dalykų yra įvykę.

Dalykams paaiškėjus, nebegalėjau nei vienos minutės gaisiti. Tuojau sprukau įsėkoti partijos žmonių, kad visai aiškiai susiorientuotiau susidariusioj ir man visai neaiškioj padėty. Sužinojau, kas tuo momentu iš atsakomųjų mūsų žmonių gyveno Šiauliuose, atrodau jų gyvenamas vietas ir įsigrioviau, rodos, į Jono Šepečio kambarį, Jackievičienės namuose, Pasodnio (dabar Pagigūnų) gatvėje. Namas man senai buvo žinomas, bet kambarį buvau pirmą kartą, —tai pačių pastogių palėpių kambarys. Įgriuvus man į kambarį, buvusieji tenai 3-4 žmonės dideliausiomis ovacijomis mane pastikio ir čionai pat pareiškė, kad man atsiradus, visi, girdi, sunkumai atpuolę ir tučtuojau pranešė, kad šios dienos mitingė aš turėsiąs L. S. D. Partijos vardu kalbėti.

Bandžiau atsakinėti, kad aš niekieno nesuprantu, kas aplinkui dedasi, nežinosiu net nuo ko pradėti ir kuo baigti, kad man viskas nauja ir nežinoma, nes tik vakar raktį esu atvykęs iš Zemaitijos. Vietiniai gi vienu balsu tvirtino, kad jie veik visą savaitę kas dieną po kelis kartus kalba ir kalba, kad man, naujam žmogui, busių kur kas geriau išėiti viešumon, be to, ir žmonės jie esą jau įgriusę ir partijai busią daugiau garbės duoti visai naują dar niekieno nematytą kalbėtoją. Po šių argumentų sutikau kalbėti, bet kai man pasakė, kad kalbėti turėsiu tuojau po pietų, kad iki mitingo beliko tik valanda ar dvi ir kad mitingas įvyks žydų sinagogoj, man pasidarė visai neįauku, kad taip greit sutikau ir kad dabar atsakyti jau per vėlu.

Be Jono Šepečio, J. G. kambario, rodos, buvo K. Jasiukitis ir dar kažkas iš Šiaulių L. S. D. P. organizacijos žmonių. Iš paskubomis teikiamų informacijų sužinojau, kad geležinkeliečių, pašto, telegrafo ir generalinis streikas dar nepasibaigęs, traukiniai pro Šiaulius dar nevaikščioja, bet iš telegrafo tarnautojų jie žino, kad esąs caro manifestas, kuris žadąs Rusijos žmonėms spaudos, žodžio, susirinkimų, draugijų laisvės ir caras ketinąs duoti plačią konstituciją. Gerai neatsimenu, bet, rodos, ir manifesto tekstą man parodė, kad įsitikinčiau, jog man teisybė sakoma.

(Bus daugiau.)

**BOSTONO SKYRIUS: 1410 Columbia Road,
South Boston, Mass. Tel. SOUTH Boston 2271.**

3 mylios nuo miesto, 175 akierių, 40 akierių brangaus, pušų ir aržuolių miško, 120 akierių lygaus prie molio lauko, budinkiai, gyvuliai, mulai, avys, farmos irankiai ir derlius. Viskas parsiduoda tikrai pigiai. Klauskite.

MRS. Z. ADAMS (6)
BERLIN, MD.

MOTERIMS PASISKAITYT

SI SKYRIŲ TVARKO
M. MICHELSONIENE.

Klaikus Moterų Verksmas Nuaidėjo Po Visą Lietuvos Žemę.

Siurpulingas buvo vaizdas, kai kruvini čekistai medžiojo mūsų brolius.

„Žemė buvo ištroškusi lietaus. Pavasaris vėlyvas, šaltas ir sausas. Visų veidai rūpestingi. Rytąs nežinomas, banguotas, skurdas, badas, emė belstis į dar neseniai buvusio sotaus lietuvių duris. Rodos, ir pats dangus susitarė su Rusijos Atila. Vienas žudo žmones, naikina turtą, o dangus atima paskutinę viltį. O vis dėlto tai nebuvo visa kà XX amžiaus Atila iš Kremliaus ruošė lietuvių sunams...“

(Atilos vardu vadinos Azijos barbarų vadas, šaukiamas po Europą penktame šimtmetyje. — Kel. Red.)

„Pagaliau dangus išsiėmė palaimos ranką. Ant laukų pabiro lietaus lašai. Žemės želdmenys sužaliavo. Žmonių veidai vis tiek pasiliko neramūs. Dar daugiau. Nuaidėjo kilaus verksmas per visą Lietuvos žemę. Baimė sukaustė visus: nuo senelio iki mažamečio vaiko. Rusijos Atila užsigėdė mūsų suaukinimo. Baisi, kruvina ranka su žudančiu kalaviju buvo išsiėmė.“

Kai žmonės po dienos rūpesčių sumerkė savo akis, po svininės nakties prieblanda, po sunkių nakties ruku sujudamųjų šešėlių. Jie slinko, dundėjo gatvėmis, belėdėsi į namus. Kur tik jie žengė, ten ašaros ir auko. Stai beldžiasi į vienas, į kitą duris. Šešėliai su žibintais puola, virsta, tempia pusuogę aukas.

„Antai, kalne pakrypus namelis. Ten gyvena varginama šeima. Ten sena motina turi devyniolikmetį sunų. Ji kasdien, kai jis išėmė ir atėmė žvelgia į jo mėlynas akis, gelsvus plaukus, stiprų, petingą stuomenį. Jam išėjus, jos akys vis stovi su nauo paveikslas. Užsivėrus durims, jos lūpos snabžda maldos žodžius. Ji meldžiasi ir žegnoja vienturčio sunaus žingsnius.“

„Dabar ji mato į pragarą praverstas duris, mato išvedantį tamsą jos sunų ir aiškiai žino, kad daugiau jo šlame gyvenime nebematys. Tik vienas jo paveikslas pasiliks jos akyse...“

ILGI NAGAI, BET TUSTI GALVA

Išdykusios buržuazijos moterų prasimano visokių tuštybių. Stai Juliette Marglin atvyko anadien iš Hollywoodo į New Yorką pasirodyti savo velniškai nagais, kuriuos ji nieko nedirdama užsiaugino ir nusidažė. Tuli žmonės gimsta dideli, kiti pasiekia didybę, o treči gali tik didelius nagus užsiauginti.

„Bet ar ji viena tokia nelaiminga? Už gretimų durų toks pat triukšmas. Suklinka mažas, vos pusės metų vaikutis. Motina aimanuoja. Girdisi sunkūs žingsniai, atšiveria durys ir jie išėmė į tą pačią tamsią prarają...“

„Pamažu ima aušti rytas. Pro rukus debesės veržiasi dienos šviesa. Prie kiekvieno gatvės kampo, prie kiekvienos kryžkelės stovi sunkvežimis. Jis pilnas verkiančių moterų, vaikų. Vyrai susimastę. Jų akys veltui klaidžioja dairo iš kur nors pagalbos. Jos nėra.“

Budeliai siaučia. Jie susilę. Jie jau nuvargę nuo žmonių sienapiūtės. Jų širdys šiandien daug žiauresnės ir už Atilos, ir už Tamerlano, ir už Nerono, ir už viso pasaulio istorijoje žinomas kiekiausias širdis.

„Užmiestyje, kur išsidriekę už Zaliakalnio gražūs laukai, žaliuoja medžiai pievos, vienišos sodybos pasklidusios po laukus — ir čia budeliai suranda kelią. Vairai, moterys jau rusiškoj motorinėj „kibitkoj“, bet motina laiko apglėbusį savo sunų. Žiauri ranka ją bloškia prie žemės. Aplinkui stovinčių žmonių akis drėkina ašaros. Budelių širdis bijo susigraudinti nekaltomis ašaromis. Jis šaukia, ištiesęs šautuvą: „Jūs visus, iki vieno išvešime į Sibyrą!“

„Sudunda ir traukiniai. Zemačiuose, Aukštaičiuose, Dukuose ir Zanavykuose tas pats moterų klyksmas, tas pats Atilos siautimas. Motinos širdis, kuri taip moka mylėti savo kudikius ir aukoti jiems visas savo jėgas — neišlaiko. O gal didis, giliu atėties nujautimas prabyla jos sieloje? Ji savo keitųjų mėnesių kudikių meta iš vagono ant grindinio, sušaukdama: „Mirk, vaikel! Čia tavo gimta žemė. Ji priglaus tave, o tu su angelais nuskrisi ten, kur mėlynas dangus. Tau nereiks beneiti kieto vargo, kokį reikėtų pergyventi, jei tu išliktum gyvas butum amžinas vergas...“

„Abstoje žmonės spėja nugaribti kudikių ir gražina ji vėl motinai. „O, žiūrėkite, — kalba žmonės, — ten moteris eina. Ji tik trys dienos po gimdymo. O kita štai nėsčia. Ji tikrai kelionėje į Sibyrą turės gimdyti...“

„Pro traukinio langą pasirodo juoda su baltu kryžium vėliava. Traukiniui dundant, ji plazda per žaliuojančius Lietuvos laukus. Ji neša baisų gaudą, bet tai teisingas simbolis: mirtis skrenda per Lietuvos šalį, plačiai išskėtusi savo sparnus. Aukų kaulai bus išbarstyti tolimose Rusijos taigose.“

„Tris dienas po Lietuvą siautė raudonieji budeliai. Namai ištūstėjo, žmonės išsislapstė. Tik moterų saukimas vis dar aidė ir šaukia dangaus keršto Lietuvos budeliams.“

„I Laisvę.“

LENGVAS BUDAS ISMOKT ANGLISKAI.

Rankius reikalingiausius žodžių ir pasakalėlių. Si knyga sutaisyta taip lengvai ir suprantamai, kad kiekvienas gali greitai išmokti kalbėti angliskai. Joje telpa netik atskiri žodžiai, bet eilės sakiniai, pasakalėliai darbo įėjant, važiuojant kur nors, nuėjus krautuvėn, pas dukterį pas barzdaskutį, pas kraucū ir tt. Su fonetiku ištarimu ir gramatika. Antra padidinta ir pagerinta laida. Sutaissė St. Michelonas. Pust. 95. Kaina 35c.

Kostiumai Sportui ir Kelionei

Drapanos sportui ir kelionei turi but iš minkštos vilnonės materijos ir turi but palaidos.

KAI BALNOJO BROLIAI ŽIRGUS.

Juokės pievos margos, Glostė saulė rutes. Sukė bernai dalgius Prie vingiuotos upės.

Kirto margas gėles Dalgiai kieto plieno Paskui juos mergeles Grėbliais vartė siena.

Rasa kristalinė Rytai juos gaivino. Jaunos jų krutinės Liepsnomis patvino.

Degė bernų širdys, Mintys juodos klostės, Matant kaip vergauja Mūsų senelių sostas.

Nešės dalgius broliai, Juodberius balnojo; Skindamos po rutą, Sesės jų raudėjo.

Suosė pušynas, Dangus apsiniauškė. Sužvangėjo plieno Dalgiai per palaukę.

Raiti bernai jojo Pakluonėmis šuoliais — Ten, kur priešas gimdė Juodą vargą broliams.

Ošė juodas miškas. Supės žalios pušys, Ryto zara skelbė Greitai busiant muši.

Dangus suliepsnojo, Aušo kalvom diena; Vėtroj sužvangėjo Dalgiai kieto plieno.

Sužvangėjo plienas Prie Nemuno kranto; Sudrumstė perkunas Kalnų tylą šventą.

Aušo skaitus rytas Kloniuos tėvų sosto; Po audros lietuviai Linksmi emė guostis.

Nuskaubė dainos Per Lietuvą toli. Išgainingė priešą, Linksmi skirstės broliai.

Vainis Dainoras.

KAREIVIS.

Aš eisiu, aš eisiu Amerikos ginti. Amerikos priešus. Mes turim naikinti.

Aš busiu, aš busiu Karžygis narsus, Amerikos priešus Naikinsiu visus.

Amerika mūsų Tėvynė antra, Jos laisvė dėl mūsų Motulė tikra.

Aš busiu, aš busiu Jos geras suns. Amerikos laisvė Nekuomet nežus.

Vėliavą žvaigždėtą Iškelės aukštai, Aš žengsiu į kovą Už laisvę tiktai.

Vargo Duktė.

APIE VALGIUS.

RAUGINTI KOPUSTAI VEIKIA KAIP VAISTAS.

Yra valgių, kurie nors ir pigūs, bet maistingi ir sveiki. Prie tokių priguli ir paprasti rauginti kopustai. Sis valgis jau senovėj buvo žinomas romėnams.

Rauginti kopustai yra ne tik geras maistas, bet turi dar ir gydymą reikšmę. Jau seniau prof. Noorden as meginio skrandžio ir žarnų ligų gydymą raugintais kopustais. Taip pat prof. Metšniovas (Paryžiuje), gyvenimo pailginimo žymus tyrinėtojas, raugintus kopustus laiko sveiku valgiu ir vaistais, „priemone pailginti gyvenimą, puikiai atstaujinimo kuracija.“ Prof. Sauerbruch'as (Berlyne) ir dr. Gerson'as vertina raugintus kopustus maistingumu ir sveikatingumu atžvilgiais.

Amerikoj irgi atsirado daug raugintų kopustų šalininkų, kurių buvo pradėta populiarizuoti „Rauginti Kopustų Sunka.“ Amerikiečių „Journal of Commerce“ rašo: „Iškilo savotiška industrijos šaka: raugintų kopustų industrija. Iki šiol rauginti kopustai buvo laikomi „nuskurusiu žmonių valgiu.“

Jų mediciniška vertė taip didelė, kad vargu kuris nors kitas valgis juos gali pavaiduoti. Ypač raugintų kopustų nevirinta sunka yra nepaprastai geras sustiprinimas nusidirbusiems darbininkams ir sportininkams.“

Rauginti kopustai turi daug vitaminų, o ypač vitamino C. Žiemės metu, kuomet visos daržovės bevydamos ir bedžiudamos netenka daug vitaminų, rauginti kopustai ypač yra svarbus maistas.

Be to, rauginti kopustai turi savyje daug vertingų mineralinių druskų. Jie valo kraują ir sužadina medžiagų kaitą. Ypač rauginti kopustai tinka džiova sergantiems. Nusilpusius, suliesėjusius džiovininkus rauginti kopustai atgaivina.

Rauginti kopustai taip pat geras maistas cukraus liga sergantiems. Taip pat ir silpnų žarnų žmonėms rauginti kopustai tinkamas valgis. Todėl Kneipas žarnų ligomis sergantiems pataria valgyti raugintų kopustų arba ryte ant tuščios išgerti puodelį jų sunks. Rauginti kopustai taip pat geri vaistai nuo kirmelių.

LYTISKOS LIGOS ir kaip nuo jų apsigauti. Parašė Dnrs F. St. tautaitis. Antra, peržiūrėta ir pakeista laida. Kaina 25c.

PIKELIS IS ŽALIŲ TOMEIČIŲ

Ima peką žalių tomeičių ir puoduką druskos. Tomeites supiausto, apibarsto jas ta druska ir palieka per naktį. Ant rytojaus nusunkia. Prideda 6 saldziausius raudonus pipirus ir šešis vidutinius svogunus, kuriuos taip pat supiausto. Užpila atmiužtu actu ir virina, pakol pasidaro minkšti. Kai ataušta, sudeada į stiklus.

Tada ima dar: 3 puodukus acto, 1 puoduką rudo cukraus ir 3 šaukštus maišytų „spaisų.“ Pavirina viską kruvoj ir užpila ant sudėtų stikluose tomeičių. Stiklus reikia gerai uždengti. Tas tomeitis paskui valgo su mėsa kaipio prieskonį.

AGURKAI PIKLIUOTI SU KRAPAIS.

Geriausius budas agurkams pikliuoti yra toks: agurkus parenka maždaug vienodo didumo, geriausios nedidelius, nuplauja juos, duoda nudžiūt ir supakuoja į kvortinius stiklus. Į kožną stiklą įdeda kelias šakeles krapų, keliatą čielų pipirų, lapelių ir keliatą grūdelių mustardos. Paskui padaro šitoki sarmą: 6 kvortos vandens, 1 puodukas druskos ir puskvortė balto acto. Viską užvirina ir užpila ant agurkų. Tada stiklus gerai uždaro. Taip užtaisyti agurkai turi išlaikyti metus ir daugiau.

PIKELIS IS BUROKŲ IR KOPUSTŲ

Sukapoja 4 puodukus išvirtų burokų ir supiausto 4 puodukus kopustų; prideda 2 puodukų cukraus, 2 puodukų acto, 1 šaukštą druskos, šaukštuką salierų seklių, 1 šaukštuką mustardos seklių ir 1 puoduką tarkuotų krienu. Viską sumaiso ir smarkiai pavirina 15 minučių. Sudead į stiklus ir tuojaus gerai uždaro, kad oras neįsigautų. Stiklai turi but pirma sudėti į vandenį ir apie 20 minučių pavirinti.

ZODYNELIS

LIETUVISKAI - ANGLISKAS IR ANGLISKAI - LIETUVISKAS, telpa 15,000 žodžių. Labai parankus turėti kišenėje. Gražiai apdarytas dirbtine skura, 160 puslapių. Parankesnio ir geresnio kišeninio žodynėlio lietuvių kalboje nėra. Gaunamas „Keleivys.“

LIETUVIŲ LAISVĖS MYLĖTOJŲ DRAUGYSTĖ WAUKEGAN, ILL.

VALDYBA 1941 METAMS. Jos Maciulis — pirmininkas, 906 Prescott St. Waukegan, Ill. F. Sedoravicius — pirm. pagalbinis, 733 Lincoln st., Waukegan, Ill. Suzana Gabrielis — turtarimo rast, 730 McAllister ave., Waukegan, Ill. Emilija Kernaga — turtų rast, 720 Vine Place, Waukegan, Ill. K. Valtiekunas — kasierius, 726 — 8th St., Waukegan, Ill. KASOS GLOBEJAI D. Lauraitis, K. Ambrozunas, MARŠALKOS: K. Petulis, J. Stokius.

Susirinkimai buna paskutini mėnesio ketvirtadienį, 1940 v. po pietų Liaudybės Svetainėje, kamp. 8th ir Adams Sts., Waukegan, Ill.

KAIP BOLŠEVIKAI BEGO IS ŠIAULIŲ Miesto.

Arklus mainė į ukininkų rudines ir persirengę gelbėjo savo gyvastį.

„Ukininkų Patarėjas“ de da tokį aprašymą, kaip bolševikai bėgo iš Šiaulių:

„Birželio 22 d. rytą Šiaulių komunistai leido gaudus, kad raudonieji užėmė Klaipėdą ir artinasi prie Karaliaučiaus. Tačiau apie 10 val. jie jau pradėjo krautis daiktus ir trauktis iš miesto. Birželio 23 d. iš pat ryto buvo didelis bolševikų sumišimas. Pradėjo bėgti iš Rusijos atkelti tarnautojai ir raudonarmiečių šeimos. Birželio 24 dieną sumišimas dar padidėjo, kai komunistų partija pradėjo deginti dokumentus. Prie kompartijos namų buvo kasami darže grioviai. Iš pradžių buvo manyta, kad kasami apkašai, bet po kelių valandų paaiškėjo, kad į tuos griovius verčiami dokumentai ir deginami. Milicininkai, nusi juosė diržus, slapstydami padaržiais, bėgo iš miesto. Komunistai dar buvo manę paskelbti mobilizaciją, bet niekas raginimų stoti karių darbų dirbti nebeklausė. Visi slapstėsi. Kai kuriuos vyrus suiminėjo gatvėje ir pristatė prieš bažnyčią sodelyje apsakų kasti. Trečią dieną, birželio 25 d., iš pat ryto per miestą masiškai pradėjo bėgti bolševikų armija. Bėgo keliais ir laukais. Mieste šeimnininkavo čekistai bolševikai. Gyventojams buvo įsakyta sunėsti į Šiaulių miesto vykdomąjį komitetą radio aparatus. Bet tik keli tesunė, o kiti užkasė į žemę, ar kur kitur paslėpė. Šiauliečiai, klausydami radijo pranešimų nebetikėjo vietos komunistų skleidžiamais gaudais.“

Birželio 26 d. vokiečių aviacijos persekiojami bolševikai bėgo viską pametę. Kareiviai bėgo be vadų, rikieta metų atgal jis pasadugumas sakėsi 4-5 dienas nieko nevalge. Metė pakele, ne tik ginklus, bet ir dražužius. Buvo matyti bėgant ir visai basų, vienmarškinų, raudonųjų kareivių. Radę daugiau maisto, ar kitokių gerybių, bolševikai plėšikavo, šaudė į gyventojus. Ne toli Radviliškio jie nušovė keliu važiuojančius keturias moteris. Apie 6 val. po pietų pasigirdo mieste šautuvų ir kulkosvaidžių šūviai. Tai buvo pirmieji Šiaulių miesto partizanų žygiai.

Kai kurie bolševikų kareiviai raiteliai ir gurguolininkai mainė su ukininkais už senas serniegas arklus ir persirengę, slapstydami siuo savo vadų, bėgo į miškus bei krumus. Prieš saulėleidį apie stotį pasirodė pirmosios vokiečių kariuomenės voros. Jos šautuvų ir kulkosvaidžių ugnimi palydėjo bėgančius bolševikus.“

Bėgdami iš Šiaulių, bolševikai buvo padegę pastatų, lietuvių karininkų ramovę ir miesto skerdyklą. Daugiausia nukentėjo skerdykla, kurios sudegė du pastatai.

Iš Šiaulių kalėjimo bolševikai išvežė 103 politinius kalinius, jų tarpe Petrą Šutą, Stankų, prokurorą Vojevodskį, saugumo valdininkus Aukštikalnį, Mickų ir Ališauską, buvusį žemės ūkio ministerį Putvį-Putvinskį, kalėjimo gydytoją Gogelį ir kitus.

Šiauliuose išbėgdami bolševikai paliko rusy suimtus 45 lietuvius, kurie tame rusy 3 dienas išbuvo nieko nevalgę ir negėrę.

Spaudos žiniomis, sugniužus pirmosioms sovietų kariuomenės gynimosi linijoms, bolševikai Šiauliuose sustatė traukinį, į kurio vagonus suvarė apie 700 vyrų ir moterų išgabenti į Sovietų Rusijos gilumą. Prekiniai traukiniai buvo gruste prigrusti žmonių, langeliai buvo užkalti. Sis traukinys stovėjo Šiaulių stotyje net tris dienas, bet bolševikai nedavė suimtiesiems nei vandens, nei maisto. Kai vokiečių kareiviai užėmė Šiaulius, galėvo konstatuoti, kad daugelis suimtųjų yra mirę. Bolševikai nepasirūpino sanitarijiniais įrengimais ir dėl to išsiplėtė ligos.

PASTABELES.

Mussoliniui sukako jau 58 metai amžiaus. Ir tą dieną jis dirbo kaip paprastai. Nešėviki bėgo viską pametę. Riolieta metų atgal jis pasadugumas sakėsi 4-5 dienas nieko nevalge. Metė pakele, ne tik ginklus, bet ir dražužius. Buvo matyti bėgant ir visai basų, vienmarškinų, raudonųjų kareivių. Radę daugiau maisto, ar kitokių gerybių, bolševikai plėšikavo, šaudė į gyventojus. Ne toli Radviliškio jie nušovė keliu važiuojančius keturias moteris. Apie 6 val. po pietų pasigirdo mieste šautuvų ir kulkosvaidžių šūviai. Tai buvo pirmieji Šiaulių miesto partizanų žygiai.

Kai kurie bolševikų kareiviai raiteliai ir gurguolininkai mainė su ukininkais už senas serniegas arklus ir persirengę, slapstydami siuo savo vadų, bėgo į miškus bei krumus. Prieš saulėleidį apie stotį pasirodė pirmosios vokiečių kariuomenės voros. Jos šautuvų ir kulkosvaidžių ugnimi palydėjo bėgančius bolševikus.“

Bėgdami iš Šiaulių, bolševikai buvo padegę pastatų, lietuvių karininkų ramovę ir miesto skerdyklą. Daugiausia nukentėjo skerdykla, kurios sudegė du pastatai.

Iš Šiaulių kalėjimo bolševikai išvežė 103 politinius kalinius, jų tarpe Petrą Šutą, Stankų, prokurorą Vojevodskį, saugumo valdininkus Aukštikalnį, Mickų ir Ališauską, buvusį žemės ūkio ministerį Putvį-Putvinskį, kalėjimo gydytoją Gogelį ir kitus.

Šiauliuose išbėgdami bolševikai paliko rusy suimtus 45 lietuvius, kurie tame rusy 3 dienas išbuvo nieko nevalgę ir negėrę.

Spaudos žiniomis, sugniužus pirmosioms sovietų kariuomenės gynimosi linijoms, bolševikai Šiauliuose sustatė traukinį, į kurio vagonus suvarė apie 700 vyrų ir moterų išgabenti į Sovietų Rusijos gilumą. Prekiniai traukiniai buvo gruste prigrusti žmonių, langeliai buvo užkalti. Sis traukinys stovėjo Šiaulių stotyje net tris dienas, bet bolševikai nedavė suimtiesiems nei vandens, nei maisto. Kai vokiečių kareiviai užėmė Šiaulius, galėvo konstatuoti, kad daugelis suimtųjų yra mirę. Bolševikai nepasirūpino sanitarijiniais įrengimais ir dėl to išsiplėtė ligos.

DAVATKŲ GADZINKOS ir kitos linksmos dainos. Apart juokingų „Davatkų Gadzinkos“ telpa 30 įvairių juokingų dainų, eilių, parodijų ir tt. Daugelis iš šių dainų tinka juokingoms deklamacijoms. Šešta pagerinta laida, 48 vsl. 10c.

SIELOS BALSAS

GRAZIOS EILES, DAINOS IR BALADOS.

Knyga papuošta daugeliu spalvotų puikių paveikslų, 223 puslapių dydžio, apie 150 įvairių eilių. JI PALINKSINS JUSĮ LAISVAS NUO

DARBO VALANDAS. KNYGOJE YRA TRIJŲ RUSIŲ EILES:

TAUTISKOS, SEIMYNISKOS IR DARBININKISKOS TIKRAI GRAZI IR TURTINGA EILIŲ KNYGA.

KAINA TIK \$1.00. Audimo apdaras \$1.25.

Kiekvienas turėtų papuošti savo knygyną minėta knyga. Kiekvienas nusipirkęs tą knygą padidina. Pinigus geriausia siųst „Money Order“. Popierinius galima siųsti tiesiog paprastame konerte, bet reikia aiškiai užrašyti savo ir „Keleivio“ adresą ir nepamirškite pridėti 35 centos markę.

„KELEIVIS“ 253 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

KAIP PARTIZANAI ĖMĖ KAUNĄ.

Kauno dienraštis "Į Laisvę" idėjo labai įdomų aprašymą, kaip sukilę lietuviai (partizanai) ėmė Kauną. Štai jis:

Dar pirmąją karo dieną, sekmadienį, kai pagrobto mis miesto savivaldybės ar privačiomis šeimos raudonarmiečių šeimos, sovietų Lietuvos komisariatybos nariai, raudonieji rašytojai, kadrų skyrių veikėjai, partijos nariai, komunistiniai jaunuoliai ir žydai ėmė iš Kauno miesto bėgti. Lietuviai, daugiausia jaunuoliai, ypačiai studentai, aukštesniųjų klasių moksleiviai, tarnautojai, ėmė teltis į atskirus kovos būrelius. Kad be priežiūros paliktą turtą ir pastatus nuo plėšimų, sprogdinimų ir padeginėjimų apsaugotų. Šių kovos būrelių brandulį sudarė atvyvistai, dar prieš karą tarp savęs susirėšę, be to, turėję tikslus ir konkrečius duomenis apie tikrąją padėtį. Tai pradžia partizanų kovos būrio. Jie augo minutėmis, nes beveik kiekvienas sutiktas lietuvis su didžiausiu entuziazmu stėjo į partizanų eiles ir pasidavė kovos būrio vadų dispozicijon. Karinės kvalifikacijos įvairiausios. Kovos būriuose matyti Lietuvos kariuomenės kadrų karininkų, bolsėvikų atsargon paleistų, atsargos karininkų, puskarininkų, eilinių kovotojų ir labai didelę dalį kariuomenėje visai netaravusių. Nuotaika nepaprastai pakili. Visi prašė praeiti, kad kaip galima greičiau būtų duoti konkretų uždavinį, kad savo pačių rankomis galėtų prisidėti prie tėvynės vadavimo darbo. Tik duokit pistoletų, šautuvų, kulkosvaidžių, granatų, ir Kaunas bemaž iš karto buvo bėgantis į laisvą šalį. Plikomis rankomis negi kausies su šarvuotais automobiliais, tanketais, įvairių kalibrų artilerijos pabūkiais bei automatiniais ginklais ginkluotu, nors ir pakrikusiu priešu. Surandamas vienas kitas iš seniau užsilikę pistoletas, ištraukiamas medžioklinis šautuvas, bet tai tik lašelis jūroje, — daugumas kovos būrių dar visai neginkluoti. O veikti reikia. Belieka vienišai išeiti — patiems ginklų ir šaudmenų įsigyti.

Prasideda ginklų medžioklės. Nužūrima atsikvėjęs raudonarmietis. Pora vyrų iš pavartęs šast prie jo, kapt vienas už rankos, kitas už šautuvo:

—Tavorščiau, duok jį mums. Šautuvas patį vargina. Be jo bus lengviau bėgti į Maskvą pas "tėvą" Stalina.

Ka bedarys Stalino vergas. Mato, jei neduos geruok, tai tų ryžtingų vyrų, kai jo ginklą vis tiek atims. Todėl pats atiduoda.

Tai laimingas atsitikimas. O jų pirmadienį apie pietus buvo šimtų šimtai. Bet ne visiems taip lengvai pasiseka. Menkiausias neapsižiūrėjęs, dėsims ar pasikarščiavimas nekarta pasibaigia tuo, kad iš kurio nors užkampio netikėtai atsiradusio didesnio raudonarmiečių būrio esi vietoje sušaudomas.

I kovos būrių centrus kas kartą vis daugiau ir daugiau ginklų suplaukia. Pradedami nuginkluoti ne tik pavieniai atsikvėję, bet ir mažesnės raudonarmiečių grupelės, ypač su raudonaisiais komandieriais, iš vikrių partizanų rankų neišsuka. Komandierių nuginkluoti ypačiai apsimoka, nes gauti pištalietai, kuris gatvinėse kovose daug patogesnis, ne-

gu visų pastebimas šautuvas. Pištalietai, atimti iš politinių komisarių, politrukų, susilaukia dar didesnio dėmesio.

Pirmadienį nuo pat ryto pradedamas fabrikų įmonių ir kitų valstybinių pastatų užėmimas. Ryta atėję darbininkai ir tarnautojai mielai imasi organizuoti pastatų ir įrengimų apsaugą, įieškoti paslėptų minų, izoliuoti nepatikimus, galinčius sabotuoti veiksmus vykdyti, įtarti nusasmenis. Dvyliką valandą, kada per radiją skambėjo Laisvės varpo garsai ir ant Karo Muziejaus buvo išskeltas Lietuvos Vytis ir tautinė vėliava, kada vienas miestas ėmė puošti trispalvėmis, visi svarbieji valstybiniai pastatai ir didžiosios įmonės jau buvo sukilę rankose. Radijofonas, prieš pusantros valandos visam pasauliui paskelbęs, kad atstatoma nepriklausoma Lietuva, jau nuo pat ryto užimtas. Radijo stotis kalne — taip pat. Buve vietiniai šauliai užima telegrafo, telefono rumus ir pastą. Truotų apgadintas telefonas bemaž sutaisomas ir miegtinis telefono tinklas partizanų panaudojamas po visą miestą išmėtytiems buriams tarpusavy surišti. Užimtas Karo Muziejus. Metalų fabrikas; kalėjimas susilaukia pirmųjų areštų. Saugumum rumus perima buvusieji saugumo valdininkai. Buvusieji policininkai intensyviai organizuoja užimtose apolijose nuovados viešosios apsaugos darbą. Susirūšama su Kauno Audiniais, Br. Tilmanų geležies fabriką, didžiaisiais Vilijampolės fabrikais. Už Nemuno esančius elevatorius taip pat musieji užimamas ir saugomas, kad iš degančių naftos bei alyvos sandėlių gaisras į jį nepersinešų. Petrašiūnų elektros stotis patikrina Kauno apupinimą elektra. Gatvėmis po visą miestą siuntinėjami patruliai ir sekėjai, kurių uždavinys pranešti apie padėtį mieste ir raudonarmiečių dalinių judėjimą.

Per tris-keturias valandas Kaune įvyko viena iš nuostabiųjų revoliucijų. Visi svarbesnieji valstybės pastatai ir įmonės menkai ginkluoti partizanų rankose, mieste iškeltos tautinės vėliavos, radijas nuolat pranešinėja partizanų štabo patikimas žinias, kai miesto gatvėmis vis dar tebetraukia prieš šarvuotų likučių, įvairių kalibrų artilerija, kavalerijos eskadronai, sunkvežimių kolonos ir didokai pėstininkų daliniai. Partizanai turi vieną dalyką — labai gerus ryšius, todėl, pasinaudodami miestinių telefonų tinklu, yra puikiai apie padėtį mieste informuoti. Raudonarmiečiai traukiasi labai pasimetę ir taip skubiai, kad, keliolika minučių su užsibarikadavusiais paskilėliais pasišaukę, greitai pasišalina.

Bet šiaip ar taip, padėtis visą laiką lieka netikra. Partizanų štabe juokaujama: mūsų visų galvos nėra vertos daugiau dešimties rublių. Padėtis dar labiau susikomplicuoja, kada Kauną pasiekia žinia, jog didelės raudonosios jėgos nuo Jonavos slenkancijos Kauno link. Bet, netrukus, per Kauną Jonavos kryptimi praskrenda vokiečių bombonešio eskadrilė, o pavarė iš vokiečių naikintuvų apšaudomi raudonosios armijos pakrikėliai išilgai Laisvės Alėjos. Pavyčiai sumažėja, tad su pasitikėjimu galima laukti nak-

Naktis iš pirmadienio į antradienį panaudojama apirpinti miesto pakraščių partizanų dalinius ginklais. Nedidelės sovietų sargybos nuo ginklų sandėlių Parodos aikštėje nušalinamos ir sutemus, kada miesto centrinėmis gatvėmis sustojo sovietų judėjimas, išsilikusias sunkvežimiais ginklai pradedami išvežioti po visą miestą, neretai tam panaudojant ir greitosios pagalbos automobilius. Į Aleksotą ir Aukštąją Fredą ginklai per Nemuną perkeliama laiveliais, nežiūrint intensyvaus sovietų kulkosvaidžių šaudymo. Taip pat dedamos pastangos atskirai veikusių partizanų kovos būrių statusą sujungti į vieną, vieno vado diriguojamą. viso Kauno miesto partizanų štabą. Todėl buv. Šaulių Sąjungos štabo patalpose įsikūręs partizanų štabas pasiūnia savo įgaliojimų ir "Lino" bendrovės patalpose esantį štabą, kuris stengiamasi padaryti centriniu. Prie jo prijungiamas saugumo štabas, visos policijos nuovados, didžiųjų fabrikų, Zaliakalnio, Vilijampolės ir A. Fredos bei Aleksoto apylinkių partizanų štabai. Antradienį, aštuntą, jau beveik visi partizanų kovos būriai vieno centro valdomi.

Apie trečią valandą partizanų štabe gaunama žinia, kad Aleksote, Linksmadvaryje esančias nuktas visiemis kauniečiams gerai pažįstamas lietuvis lakunas leit. Dženkaitis, parašius iš lėktuvu nusileidęs. Jo uždavinys buvo apsaugoti nuo išsprogdinimo Aleksoto tiltą. Bet, deja, to uždavinio jam neteko atlikti. Aleksoto tiltas buvo išsprogdintas dar pirmadienio vakarą, nors sprogdinimo metu juo traukė sovietų kariai. Jie visi, sykiu su arkliais, žuvo. Pats leit. Dženkaitis buvo bolsėvikų peršautas į krutinę ir netrukus ligoninėje mirė.

Išgelbėtas liko tik P. Viileišio tiltas į Vilijampolę. Jis taip pat buvo užminuotas, ir trys sovietų šarvuočiai, pėstininkų padedami, į saugio. Jėga tilto sargybą pulti buvo neįmanoma, — be pėstininkų pabūklų, vien šautuvais ir kulkosvaidžiais būtų buvę sunku nugalėti šarvuočius; be to, sovietų raudonieji, matydami tilto neapginsią, jį kiekvienu metu galėjo išsprogdinti. Beliko viena išeitis — pirma nuplauti laidus į sprogdinimo lizdus, o tik vėliau susidurti su sargybomis. Tą uždavinį atlikti pasiėmė partizanais Samulionis, buvęs Kauno policijos vachmistras, o vėliau, Vilniuje, policijos nuovados viršininko padėjėjas. Jis užbėga ant tilto, nutraukia laidus, bet grįžti atgal nebespėja, — bolsėvikų dar ant tilto nukaunamas.

Ypatingu būdu buvo apginta radijo stotis. Pavakary ją puolė apie šimtas raudonarmiečių, stipriai automatiniais ginklais ginkluoti. Stoties pastato sargybai smarkiai atsisąudant, raudonarmiečiai įsitvirtino stoties rajone ir matomai ėmė laukti kada sutems ir nepastebėtiems bus galima prie pastato prislinkti. Tai supratę, studentai technikai pasima keliatą minų, jas įkasa vienoje ir kitoje stoties pusėje ir pradeda paeiliui sprogdinti, nuduodami artillerijos šaudymą. Ši apgaule pavyksta, nes bolsėvikai bemažant pabėga. Beginant radijo stotį sunkiai sužeidžiamas Kauno universiteto docentas inž. J. Milvydas, kuris netrukus nuo žaizdų ligoninėje mirė.

Butų galima labai daug panašių epizodų pririnkti, kaip lietuviai partizanai, paaukodami savo gyvybę, išgelbėjo beveik visus Kauno svarbesnius pastatus nuo išsprogdinimų ar kitokių sabotazo veiksmų tiek iš sovietų kareivių, tiek iš žydiškai bolsėvikiško elemento puses. Kiekviena gatvė, kiekvienas svarbesnis pastatas Kaune per tas dvi tris dienas turėjo ne vieną herojišką, bet sykiu ir tragiską istoriją.

Apie pietus į Kauną atvyksta vokiečių karių būrelis. Jų šeši. Karininkas su dviem kareiviais užsuka į radijofoną. Musų apsaugos būrys ir tarnautojai vokiečius pasitinka. Radijo bangomis pasigirsta vokiečių kalba pranešimas:

"Kaunas užimtas. Vilijampolės tiltas neišsprogdintas. Kelias Nemuno galvėnais ligi Kauno saugus, nes Nemuno krantus saugoją lietuviai šauliai ir partizanai."

Popiet vis didesni ir didesni vokiečių kariuomenės žvalgų daliniai motorciklais ar dviračiais prazvilpia Kauno gatvėmis. O partizanai pradeda valyti miestą nuo pasislėpusių bolsėvikų karių.

Šančių partizanams teko sunkus uždavinys — sulaukti raudonarmiečių. Susprogdinus Nemuno tiltus, jų buvo daug likę už Nemuno ir jie visą laiką bandė praveržti sekumomis, ties nebeteikė vilčių praveržti, atsitraukė ir išsiklaidė po Jonavos plentą. Jeigu tai būtų pavykę, viso Kauno gynybai tai būtų galėję turėti lemiamos reikšmės. Jausdami tai, Šančių partizanai darė didžiausias pastangas su-trukdyti raudonarmiečiams persikelti per Nemuną. Tai jiems pavyko.

Čia, kaip ir visur Kaune, partizanai savo žygius pradėjo turėdami tik kelis šautuvus, pasigriebtus iš kritusių raudonarmiečių. Toliau jau buvo nuginkluojami paskiri kareiviai, padeginėję namus; bet tai vis buvo mažomis partizanų apsiginklavimui. Visą pagerėjo, kai pirmadienį apie 10 val. rusų padegti, ėmė liepsnoti Šančių kariniai sandėliai. Žmonės puolė prie gaisravietės, norėjo gesinti, bet rusų sargybiniai neleido. Vieną sargybinių pavyko nuginkluoti, bet kiti pabėgo ir atsikvietė pagalbą. Vis dėl to raudonieji pagalbai buvo išsklaidyti ir žmonės įsiveržė į degančias ginklų dirbtuves. Rasta puikaus grobio — per 2,500 šautuvų ir daug šaudmenų. Ėmė ginkluotis kas tikrai norėjo. Dabar Šančių partizanai jau galėjo veikti. Toliau įsitvirtina "Metalų" fabrike ir, pasinaudojant saugia muro priedanga, imta apšaudyti Juozapavičiaus gatvę traukiant raudonarmiečiai. Karo grobio nuolat didėjo: partizanams viena po kitos atiteko auto mašinos, sunkvežimiai, keli kulkosvaidžiai, pabūkai, tankai. Kovos darėsi kaskart smarkesnės ir sekmingesnės.

Tačiau tuo metu, kai "Metalas" jau laikėsi visiškai tvirtai ir veikė organizuotai, patirta, jog stambūs raudonarmiečių daliniai spaudžia partizanus prie Nemuno ir graso persikėlimu. Iki tol partizanai čia gynėsi tik šautuvų ugnimi; tuo tarpu nuo Napoleono kalno ir kitų vietų pylėsi kulkosvaidžių šovinių kruša. Laimė, pakrantės partizanai gauna porą

Kur Siaučia Baisios Kovos

Nubriezkit patseliu liniją nuo Leningrado per Maskvą, Kijevą ir iki Odesos. Tai bus tas ruožas, kur dabar siaučia atkakliausios vokiečių-rusų kovos, iki Maskvos vokiečiams dar ilgokas kelias, bet Leningradas, Kijavas ir Odesa jau pusiau apsupti. Rusai de da didžiausias pastangas tiems miestams iš pavojaus išgelbėti.

kulkosvaidžių ir gynyba sustiprėja. Raudonarmiečiai bando keltis ir kelti, ir morališkai, ir valtimis — vis nesėkmingai. Kai kurie persiję pasiekia beveik sukilę kulkosvaidžių lizdus, bandando apmėtyti granatomis, bet čia jie krinta nuo partizanų šūvių.

Su vis didėjančia įtampa pakrantės partizanai kovojo nuo pirmadienio priešprieši ligi ankstyvo trečiadienio ryto, kada raudonarmiečiai, nebetekę vilčių praveržti, atsitraukė ir išsiklaidė po Jesios pakrantes. Pats kritiškiausias momentas buvo tada, kada raudonarmiečiai ėmė apšaudyti Šančių gynybą iš pabūklų, kuriems nutildyti partizanai čia turėjo tik vieną prieštankinį pabūklą. Tačiau šiuo momentu kaip tik raudonieji buvo apšaudyti iš vokiečių lėktuvų.

Iš viso vokiečių aviacija dažnai puikiai pasitarnaudavo kritiškais momentais. Nežinia, ar vokiečių aviacijos vadovybė taip įdomiai sekė per Kauno radiją siunčiamus Šančių "štabo" pranešimus, ar naudojosi tik savo žvalgyba, bet jos veikla visuomet pasireiškė tada, kai partizanams ji buvo reikalingiausia.

Partizanų uždavinį čia sunkino dar tai, kad jie nuolat buvo apšaudomi iš namuose pasislėpusių bolsėvikų, kurie smarkiausiai imdavo veikti, kai tik raudonarmiečiai pradėdavo spausiti. Buvo kovojama žiauriai. Tai greičiau buvo skerdynės, ne būras. Pasiduoti nelaisvėn raudonarmiečiai vengė ir, kaip vėliau paaiškėjo, dėl to, jog buvo įbauginę, kad jiems busių piauostumi liežuviai ir panašiai. Kapinėse jie net

tarp savęs susisąūdė, nes vieni norėjo pasiduoti, kiti tam pasipriešino. Nežinia dėl ko, bet narsiausiai kovėsi mongolai. Raudonarmiečių šaudymas labai netaiklus. Su juo partizanai taip apsiporto, kad net nebeavengdavo jų šūvių. Apskritai, partizanai laikėsi nuostabiai drąsiai. Pav., kai prie štabo sprogo sviedinys, niekas net nekruptelėjo. Daugumas jų buvo atsargos kariai, buvę savanoriai, šauliai, darbininkai, moksleiviai. Nedaug Šančiuose teatsirado karininkų. Į pabaigą jų skaičius tesiekė 10. Todėl organizuotumo trūkumas buvo smarkiai jaučiamas. Iš partizanų daugiausiai nukentėjo jaunieji, neturėję karinės patirties. O tarp partizanų buvo net 14 metų amžiaus jaunuolių. Vaikai nebloginai tarnavo ryšiams palaikyti, nes telefonas Šančiuose neveikė. Viena 60 metų senutė sutiko išvalgyti raudonarmiečių pozicijas už Nemuno ir tą uždavinį atliko. Pasitaikė ir tokių, kurie, niekad nelaikę vairo savo rankose, ėmė važinėti automobiliais, pristatėdami ginklus ir šaudmenis.

Apytikriai žuvusiųjų partizanų skaičius Šančiuose siekia ligi 100; sužeistųjų mažiau. Didesnė žuvusiųjų dalį sudaro jaunuoliai, parodę didelės drąsos, bet neturėję reikiamos patirties. Tačiau, kad ir žuvę, tie jauni karžygiai liks gyvi tautos atmintį.

Padarytieji raudonarmiečiams nuostoliai yra labai žymūs. Šimtai jų krito nuo šautuvų ir kulkosvaidžių ugnies; nemažas jų skaičius nuskendo Nemune; daugybė paimta nelaisvėn. Paimta daug karo medžiagos. Tačiau pats didžiausias Šančių partizanų laimėjimas yra tai, kad jie sulaukė už Nemuno likusių raudonarmiečių (manoma jų buvus 3 divizijas) įsiveržimą į Šančius ir Kauną, ir tuo išgelbėjo visą, kas partizanų jau antrą karo dieną buvo laimėta.

TEISINGAS PATAREJAS

"Teisingas Patarejas" aiškina daugiausia lyties ir sveikatos reikalus. Bet jis taip pat nušviečia ir daugybę kitų dalykų. Jis pasako beveik viską, kas žmogui reikia žinoti.

Tai yra vienintelis veikalas, kuris neužims jūsų laiko ilgais pasakojimais ir nuobodžiais išvadavimais, bet trumpais ir aiškiais žodžiais pasakys jums atvirą tiesą: kas reikia daryti, o ko nereikia, kad būtų galima be baimės naudotis gyvenimo smagumais ir nepadaryti klaidos. "Teisingas Patarejas" atsakys jums net į tokius klausimus, kurių jūs kartais nenorėtumėt ir savo gydytojo klausiti. Beveik kiekvienas lyties klausimas jame nušviestas; beveik kiekvienas "sekretas" išaiškintas.

Štai kelias tų klausimų, kuriuos aiškina "Teisingas Patarejas":

Ka reikia melle ir iš kur ji pareina?
Kaip atsirado ir ka reikia buikis?
Ka reikia "pirmosios nakties teisę", kuris seniau naudojosi kunigai ir dvarponiai?
Ka reikia slubinis žiedas? Balta žaunosios slėbė? Jaunosios sydas? Ryžių barstymas jauniems ant galvų? "Modaus Menu?"
Ka reikia jaunai merginai žinoti prieš išteikimą kad nepadaryti klaidos?
Kokio amžiaus geriausia tekėti ir vesti?
Ka reikia žinoti pirmą naktį? Si to nepasako jauniems nei tėvai, nei bažnyčia, nei mokykla. O klausimas labai svarbus, nes nuo jo priklauso gyvenimo laime ar nelaimė. Bet ka visi slėpia, ta atvirai pasako "Teisingas Patarejas".
Arba Gimdymo Kontrolės Klausimas. Turėt ar neturėt vaikų? Tai opiausias kiekvienos šeimos klausimas. Ir "Teisingas Patarejas" čia patiekia jomų informaciją.

Be to, "Teisingas Patarejas" pasakys Jums trumpai ir aiškiai: Kaip prasidėjo pasaulis? — Iš kur ir kaip atsirado žemė? — Kaip atsirado žmogus ant žemės? — Ir daug-daug kitų įdomių dalykų.
"Teisingo Patarejo" parašymui buvo sunaudoti tokie mokslo veikalai, kaip Wellso "Pasaulio Istorija", Jordano "Evolucijos Pagrindai", McCabe'o "Civilizacijos Evolucija", Boelsche's "Žmogaus Evolucija", D-ro Gates "Sexual Thruths" ir daugybė kitų. Tai kartu mokykla ir papuošimas namuose. Kaina \$1.50 Užsakykit "Teisingą Patareją." Popieros viršelais \$1.00.

KELEIVIS

253 Broadway, South Boston, Mass.

Vietinės Žinios

PILSUDSKIUI SOUTH BOSTONE NE VIETA.

Amerikiečių laikraštis teisingai prieš jį protestuoja.

Buvusios Lenkijos diktatorius, maršalas Jozef Pilsudski, dabar jau miręs, lietuvių tautai ilgai bus atmintinas, lygiai kaip ir Želigovskis, kurie klasingai paveržė iš Lietuvos senąją jos sostinę Vilnių ir dalį Lietuvos žemius. Tai buvo 1920 metais. Dėl tokios jai skriaudos, lietuvių tauta tuomet labai nervavosi, sielėjosi ir stebėjosi, kaip tai gali būti tokių neteisingų kaimyniškos valstybės vyrų.

Šiandien tokia klaida, tokia apgaulė, tokia, stačiai, vagystė — pasaulio jau lyg ir nestebina. Štai Hitlerio klaida Europoje; štai Mussolini klaida Afrikoje ir Europoje; štai, galų gale, Stalino klaida Pabaltijo kraštuose ir vakaruose!

Visa tai mus įpratino galvoti, kad panašios neteisybės galimos, leistinos, pateisinamos, ar bent neišvengiamos.

Bet aš čia norėjau kalbėti apie tai, kaip nemaloniam mūsų atminčiai Pilsudskio vardas per metų metus figūruos South Bostone. Mat, aną sekmadienį Old Colony kvartale viena gatvė pavadinta „Marshal Joseph Pilsudski Way“. Tiesa, tam pačiam kvartale mes turime ir Dariaus-Girėno gatvę. Dėl jos niekas nekėlė protesto balso. Tuo tarpu dėl Pilsudskio jau pasigirdo protestas. „South Boston Tribune“ paskelbė needitorialą statydami klausimą: „Why Pilsudski Way?“. Laikraštis stato šį klausimą komitetui, kodėl jis parinko Pilsudskio vardą. Jeigu jis parinko Pilsudskio vardą, tai neblogiau būtų pasielgęs parinkdamas ir tokius vardus, kaip Churchill, Stalin, Mussolini.

Pilsudskis, girdi, niekuo nesirūša su Amerikos istorija. Jis niekad nėra net kojos įkėlęs į šią šalį. Laikraštis mano, kad ir Amerikos lenkai toli ne visi sutiko su Pilsudskio politika ir veikimu. Juk Pilsudskis buvo antidemokratas, militaristas diktatorius. Ar negeriau, esą, būtų buvę pavadinus vieną gatvę Kazimiero Pulaskio vardu, kuris žuvo čia 1778 m. begindamas Savannah?

Kr. Jonas.

Apiplėšė Petra Čapliką.

Petras Čaplikas yra vienas iš seniausių South Bostono lietuvių biznierių. Dabar jis turi gerimų biznį ant Broadweso. Prieitą savaitę į tą jo biznį užėjo nepaprastas „kostumeris“. Nepaprastas todėl, kad ne pinigais iš kišenės išsiėmė, bet revolverį. Atkišo tą ginklą į Čapliką, liepė tylėti ir tuojau atiduoti pinigų. Išplėšė apie \$40 ir pabėgo. Bet policija plėšiką greitai sugavo ir Čaplikas jį tuoj pažino. South Bostono teismas nutėisė jį 3 mėnesiams kalejimo.

Mirė Vincas Svetlavičia.

Prieitą subatą, rugpjūčio 23, Joseph H. Pratt Diagnostic ligoninėje, mirė senas South Bostono lietuvis Vincas Svetlavičia. Velionis pajėgus ir drąsias, buvo ramaus būdo, nuolankus žmogus. Jis prigulėjo pažangiųjų stovui, bet aktyviai niekur nedalyvavo. Velionis gerbė teisingumą, gyvenė gana kukliai ir paliko nemažą turtą. Paliko žmoną Leonorą, kuri velionį labai gerbė ir visus jo prašymus prieš mirtį stropiai sekė.

Organizacijų vadams ir visuomenės veikėjams pakvietimas.

Lietuviams legionieriams prašant, advokatas J. Grigalius gavo Bostono miesto tarybos sutikimą, kad South Bostono valdžios namų kolonijoj viena gatvė būtų pavadinta Stepono Dariaus vardu. Taryba sutiko su tuo prašymu ir nutarė vieną gatvę pavadinti DARIUS COURT.

Dabar lietuvių legionierių Dariaus postas nori suruošti iškilmes tai gatvei dedikuoti ir kviečia prie to prisidėti lietuvių organizacijas ir visuomenę. Tuo tikslu yra šaukiamas bendras pasitarimas rugsėjo 3 d. vakare, 8 valandą, Dariaus Posto batalpase, 265 C st., South Bostone. Į pasitarimą kviečiami organizacijų vadai ir visuomenės veikėjai.

Legionieriai stengiasi išsiuntinėti pakvietimus visiems laisvais, bet jai laisškai nespėtu visus pasiekti, tai draugijų viršininkai ir visuomenės veikėjai prašomi dalyvauti ir be tokių laisčių, kad paskui galėtumet painformuoti savo draugijas apie daromus planus mūsų didvyrio Dariaus vardu įamžinti.

Legionierių komisiją šioms iškilmėms rengti sudaro adv. Bagočius, adv. Grigalius, p. Lekys ir Romanas.

J. J. R.

Valdžiai reikalingi statybos darbininkai.

Karo Departamento inžinierijos skyrius Bostone reikalauja darbininkų, kurie moka operuoti įvairias statybos mašinas, kaip žemės, keltuvų, konkretui maišyti, stulpams kalti, konkretui pumpuoti ir kitokius aparatų.

Cemento maišytojui mokama nuo \$1.25 iki \$1.45 per valandą. Jis turi mokėti valdyti „concrete mixer“ grindimo darbams, turi mokėti pripildyti jį vandeniu ir cementu, tinkamai išmaišyti ir tinkamai jį išlieti kur reikia. Jis turi nusimanyti apie signalizavimo prietaisus, turėti mokėti mašiną išalijuoti ir nusimanyti apie elektros ir garzolino motorus, kokie toms mašinoms varyti yra vartojami.

Žemės, keltuvų ir kraunamųjų operuotojai taip pat turi nusimanyti apie tų mašinų konstrukciją, turi mokėti jas išalijuoti, turi žinoti kaip užvesti ir kontroliuoti garzolino ir dieselio motorus, turi mokėti krauti semiamą žemę ir trokus. Mokestis, nuo \$1.60 iki \$1.80 per valandą.

Konkreto pumpos operuotojui mokama nuo \$1.25 iki \$1.45 per valandą. Jis turi mokėti valdyti ir operuoti motorais varomas pumpas ir turi žinoti kaip motorus pataisyti, kaip juos kurenti ir kaip sujungti bei įvesti pails pumpuojamam konkretui.

Reikalingi taipgi darbininkai, kurie moka dėti plieno sustiprinimus ir kurie moka mašinomis kalti stulpus į žemę. Mokestis, nuo \$1.55 iki \$1.75 per valandą. Blankų aplikacijoms galima gauti didžiajame Bostono pašte, Room 1002. Reikia prašyti Form 6. Karo veteranai turi prašyti Form 14. Aplikantai turi but šios šalies piliečiai. Kreipkitės tuojau.

Brocktone suimtas 31 metų amžiaus C. L. Whitcomb, kurį policija kaltina užmušus savo tėvą.

Brocktone ruošama „Lietuvių Diena.“

Mus prašo pranešti „Keleivio“ skaitytojams, kad šių metų rugsėjo 7 d. Brocktone Fėruose bus „Lietuvių Diena“, kurios programa susideda iš lietuviškų dainų, prakalbų ir puošnaus lietuvių pasirodymo. Be to, fėruose bus išstatyti visokie lietuvių išdirbiniai. Todėl komitetas prašo, kas turi kokių Lietuvoje pagamintų daiktų, kaip audinių, mezginių, karolių ir t. p., kad malonėtų juos paskolinti ir priduoti fėrų vedėjai: Mrs. Jurgelūnienė, 124 Ames st., Brockton, Mass.

Fėrams pasibaigus, visi daiktai bus savininkams sugrąžinti. Lietuvių Dienos Komiteto sekretoriaus adresas yra toks: Motiejus Jazukevičius, 153 Ames street, Brockton, Mass.

Lietuvos Remėjų D-jos piktiko, kuris įvyko gegužės 25 d. Brockton Fair Grounds parke, atskaita.

Pajamos:
Prie įžangos gauta \$252.80
Barčekių parduota \$276.15
Už alų ir toniką \$461.85
Už degtinę \$152.30
Nuo bitin. Končias \$3.00
Gauta už pop corną \$5.00

Viso pajamų \$1,151.10

Išmokėjimai:
Už valgius Balčiūnui \$46.93
Už valgius Zinkui 122.05
Už toniką 30.00
Už cigarus ir cigaretes 37.35
Už aiskymą 23.49
Už ledą 3.00
Už alų 265.00
Už ork. Dirveliui 30.00
Už radijo skelbimus 22.00
Už plakatus ir tiketus 41.50
Už skelb. laikraščiams 25.00
Policijai 16.00
Degtinė 49.40
Vieta piktikui 125.00
Parko darbininkams 8.00
Laisnis gėrimams 4.26
Barčekiai 2.00
Aušrelės Chorui 31.00
kelionė 31.00
Stikliukai dingę 55

Viso išmokėta \$882.53
Gauta \$1,151.10
Išmokėta \$882.53

Liko \$268.57
Skr. J. Arlauskas.

Lendant po vagonu, traukiny sujudo.

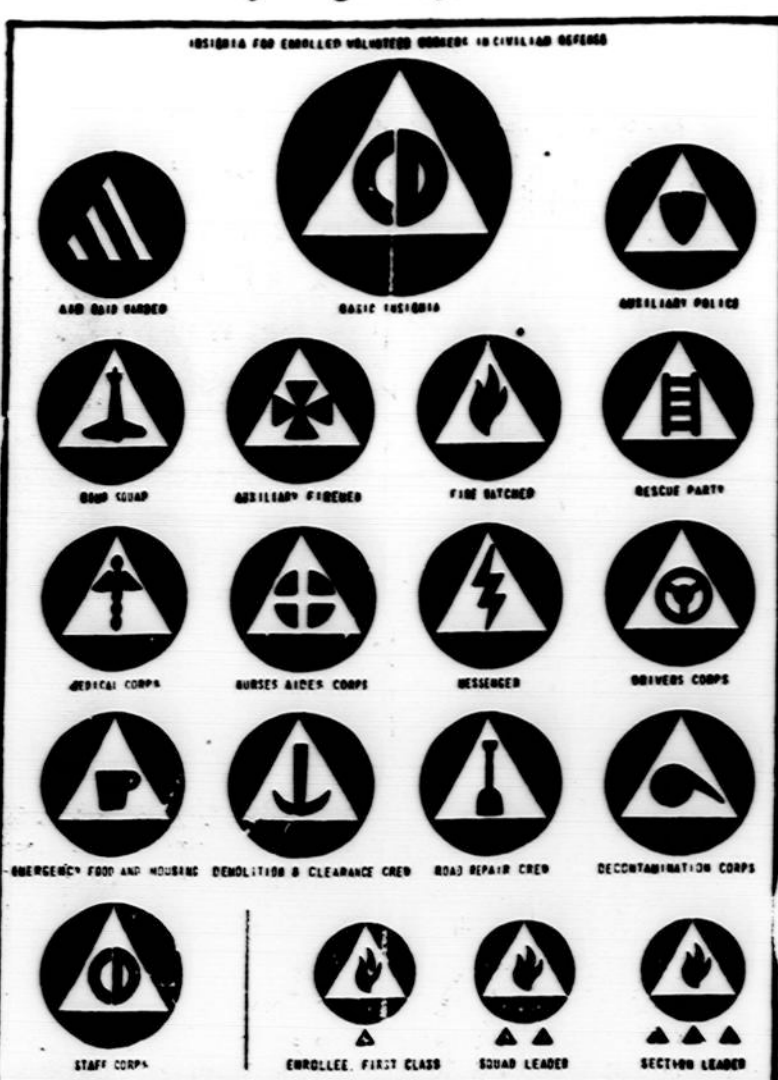
Framingham pereiną nedėdienį buvo toks atsitikimas: du apyseniai vyrai norėjo pereiti skersai geležinkelio, ant kurio stovėjo traukinys. Nenorėdami laukti, kol jis nueis, įjėdū nutarė išlipti pro vagono apacią. Bet vos palindus jiems po vagonu, lokomotyvas trauktelejo ir traukinys pradėjo važiuoti. John Fraidi, 63 metų amžiaus vyras, pateko po traukinio ratais ir buvo negyvai sumaltas. o jo draugui Stone'ui ratai nuplėvė vieną ranką.

Nelaimė Sumnerio tunelyje.

Sumnerio tunelyje, kuris jungia Bostoną su East Bostonu, pereiną nedėdienį susikūlė 3 automobiliai. Viena moteris buvo sužeista ir ją reikėjo vežti ligoninėn, o keli kiti keleiviai buvo tik sukrėsti. Sužeistojai moteris vadina Anna Spinsky, 28 metų amžiaus. Apie pusę valandos tunelyje buvo sustojęs visas trafikas.

Piliečių Apsaugos Ženkilai

Amerikoje yra organizuojama Piliečių Apsauga (Civilian Defense), kuriai vadovauja New Yorko majoras LaGuardia. Čia yra parodyti ženkilai, kokius nešios įvairių tos apsaugos skyrių darbininkai. Po kiekvienu ženklu yra smulkios raidėmis paaiškinta, ką jis reiškia. Pavyzdžiui, viršutinėje linijoje, iš kairės į dešinę: (1) orlaivio radijos darbininkas, (2) bazės darbininkas, (3) policijos pagalbininkas. Antrojo eilės, iš kairės į dešinę: (1) bombų skyriaus darbininkas, (2) ugniagesių padėjėjas, (3) gaisrų sargas, (4) gelbėtojų skyrius, ir t. t. Kilus karui, Piliečių Apsaugos nariai nešios tuos ženklus ant rankovių. Apsauga organizuojama iš savanorių piliečių.

Senas siuveljas užtroško gazu.

Edwin Skinner, 85 metų amžiaus siuveljas, kuris gyvendavo prie Harvard skvero, Cambridge'uje, pereiną nedėdienį buvo rastas savo virtuvėje užtroškęs gazu. Ant stalo buvo padėti kiaušiniai, pienas ir rytmetinis laikraštis, o ant pečiaus stovėjo skaurada su vandeniu ir atsuktas, bet neuždegęs gazas. Virtuvę priėjusi pilna nuodingų dujų ir senukas sėdėjo kėdėje nebegyvas. Spėjama, kad nelaimė galėjo atsitikti taip: arba senukas atsuko gazą ir užmiršo jį uždegti, arba jis buvo jį uždegęs, bet užvėręs skaurado vanduo nubėgo ir užgesino liepsną.

Lėčiau važiuojant mažiau nelaimių.

Pereiną savaitę automobilių nelaimėse Massachusetts valstijoje buvo užmušti vos tik 6 žmonės. Tai vos tik trečdalis to, ką savaitę prieš tai buvo užmušta. Mat, dabar uždrausta greičiau kaip 40 mylių važiuoti. Iš viso šiomet čia buvo užmušti 384 žmonės.

Gaisras šermenyse.

Krikoro Tuteliano namuose, Jamaica Plain, laike šermenų pereiną savaitę kilo gaisras. Susirinkę į šermenis žmonės be mažko spraudū nenusisuko grusdamiesi siaurais laiptais nuo trečio aukšto žemyn.

YVONNE NIAURA
Lietuvių Moterų Grožio Kultūros
Laviata Ekspertė
9 EASTERN AVENUE
Dedham, Mass.
Tel. DEdham 1636

Lietuvių Radio programos.

Rugpjūčio 30, radio programa per stotį WORL, 950 k. nuo 8:30 ryto: (1) Muzika; (2) dainos; (3) kalba.

Rugpjūčio 31, sekmadienį, radio programa per tą pačią stotį nuo 9:30 ryto: (1) Royal Serenaders orkestra iš Brighton; (2) dainuos Milda Anestaitė iš Dorchesterio; (3) dainuos jaun. Povilas Lapėnas iš So. Bostono.

Steponas Minkus.

Bostono politikieriai vis da negali susitarti, kas turėtų nuimti ir pašalinti elektros geležinkelį, kuris stovi virsmu Atlantic ave.

Reikalingos Merginos

Veiterkos ir dirbt už „kounterio“, turi but patyrusios. Taipgi reikalingas naktinis kukorius. Atsiskait tuojau pas INTERNATIONAL CAFE 347 Broadway, So. Bostone.

Reikalingas Virėjas

Kuris gali išvirti pietus ir padėti kitą darbą tavernoje atlikti. Pagaudai jamas pilietis, kad galėtų ir už baro pabūt. Sužinot „Keleivio“ ofise.

Puikus Kambarys

Ruimingas, aplinkui medžiai, vienas vyrui. Išbandavoju labai pigiai. Matyt galima bile laiku. Mrs. A. Mikalauskas Suite 6 253 Broadway, South Bostone.

AR NORI, AR NENORI TAISYT REIKIA.

Visi Tavorai Brangsta, bet pas mus gausit senom kainom visokių

Geležies Reikmenų

PLUMBINGU. Geriausios Rušies PENTU, ALIEJU, STIKLU, SIENOMS POPIERIŲ. Visokių reikmenų prie Elektros. Visokių reikmenų iš GUMOS. Visoks Tavoras gvarantuojamas. Kainos prieinamiausias. Pristatymas veltui. Užlekit ir Persitiktinkit.

FLOOD SQUARE HARDWARE CO.

A. J. ALEKNA, Savin.
628 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.
Tel. SOU 4118

LITHUANIAN FURNITURE CO.

APDRAUSTI PERKRAUS TYTOJAI (Insured Movers)
Perkraustom čia pat ir i tolimas vietas.
Saugi priežiūra, kaina priimtama.
326 BROADWAY,
SO. BOSTON, MASS.
Tel. SOUTH Boston 4618

SENIAUSI SOUTH BOSTONE

STOGDENGIAI-ROOFERS

Užtikrintas Stogo Gerumas ir Amžius.
Išmokėjimais duodama, kurie nori.

Dedam visokius stogus: asphalt shingles, smala ir žvirgždas, ir etc.
Mes apdengiam Side Walls namus su mediniais singeliais arba su ypatinga „insulating mastic.“ Puikios spalvos.

ORMSBY CO.

380 W. FIRST STREET, SO. BOSTON, MASS.
Tel. SOU 2824-5

NAMŲ SAVININKAI

Dabar kasdien visos Prekės brangsta. Namų pataisymo Prekės ir brangsta, todėl nėra išrokavimo laukt kol jos pabrangs daug daugiau. Geriausias laikas taisyt dabar.

PAS MUS DAUG VISOKIŲ PREKIŲ GALIMA GAUT LABAI PRIEINAMAI KAINA.

Sienom popiera 6c. Rolis ir brangiau.
MALEVA—VARNISH—SHELLAC
Aliejus—Tarpentinai—Le ad—Kalcimain—Lime—Plaster Cementas—Dratai—Stogam Popiera—Smala—Singeliai
Viską, kas reikalinga prie taisymo namų, pas mus gausite žymiai pigiau. Didesnius kiekius pristatome dykai. Užleikite pasižiūrėt.

SOUTH BOSTON HARDWARE, INC.

JONAS KLIMAS,—VEDEJAS
322 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.
Tel. SOU 1756 tarpe D ir E Streets

Tel. TRObridge 6299

Dr. John Repshis

(REPRYS)
LIETUVIS GYDYTOJAS
Valandos: 2-4 ir 6-8
Nedėliomis ir šventadieniais nuo 10 iki 12 ryto.
278 HARVARD STREET
kaimp. Inman st. arti Central av.
CAMBRIDGE, MASS.

DR. D. PILKA

Ofiso Valandos: nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 8.
392 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.
Telefonas: South Boston 1320
Ligoninės ofisas—Back Bay
528 COLUMBUS AVE.,
BOSTON, MASS.
Valandos: Ryte ir pagal sutartį.
Telefonas: KENmore 7432

TEL. SOU 2712

Dr. J. C. Seymour

(LANDIUS)
LIETUVIS GYDYTOJAS
Specialybė: Akių, Vidurių Ligų, Ausų, Nosies ir Gerklės.
Vartoja vėliausias konstrukcijas X-RAY Aparatų.
VALANDOS: nuo 2-4 nuo 7-8
534 BROADWAY,
SO. BOSTON, MASS.

Telefonas 21324

MEDICINOS DAKTARAS C. J. MIKOLAITIS

Valandos: nuo 2 iki 4 po pietų, nuo 7 iki 8 vakare.
107 SUMMER STREET,
LAWRENCE, MASS.

Tel. SOU 2805

DAKTARAS J. L. Pašakarnis OPTOMETRISTAS

Ofiso valandos:
Nuo 9 ryto iki 7 vakare.
Sereodomis:
Nuo 9 ryto iki 12 dienos.
447 BROADWAY,
SO. BOSTON, MASS.

Dr. Leo J. Podder

is Leningrado.
Specializuoją Vyrų ir moterų urogenitalinių ligų gydymą. Moterų ir Vyrų ligas Kraujo ir Odos Ligas.
Valandos: nuo 10 iki 12 dienos, nuo 2 iki 4, nuo 7 iki 8 vakare
180 HUNTINGTON AVE.,
BOSTON, MASS.
Tel. Commonwealth 4570.

Tel. 28624 Gvy. 31132

Dr. Joseph A. Gaidis OPTOMETRISTAS

Valandos: 9 iki 12, nuo 2 iki 5, nuo 7 iki 9, Sereodomis 9 iki 12 ir sustatras.
AKIŲ DAKTARAS
Ištaiso defektuos akis ir tinkmu laiku sugrąžina šviesą. Ištarnuinau ir piskiria akinius.
114 SUMMER STREET,
LAWRENCE, MASS.

DR. G. L. KILLORY

60 SCOLLAY SQUARE, Room 23
BOSTON. Tel. Lafayette 2871
arba Somerset 2044-J
SPECIALISTAS KRAUJO INKSTO IR NERVŲ LIGŲ.
Val. nuo 9 ryt. iki 7 vak. kasdien. Nedėliom, nuo 10 ryto iki 1.

A. J. NAMAKSY

Real Estate & Insurance
414 W. BROADWAY,
SOUTH BOSTON, MASS.
Office Tel. So. Boston 0948
RES. 251 CHESTNUT AVE.,
Jamaica, Plain, Mass.
Res. Tel. Arnold 1028

BAY VIEW MOTOR SERVICE

Telephone
SOUTH Boston
1058

STUDEBAKER AUTOMOBILIŲ IR TROKŲ AGENTŪRA.
Kainos Stebėtinai Pigios.
Dideli pagraiminiai ir Hydraulic Breklai.

TAIPGI TAISOME AUTOMOBILIUS IR TROKUS VISOKIŲ IŠDIRBYSCIŲ.
Peter Trečiokas ir Joe Kapociunas — ravininkai.
Taisyome ir demonstravime vietas:
1 HAMLIN STREET
Ramp. East Eighth St.